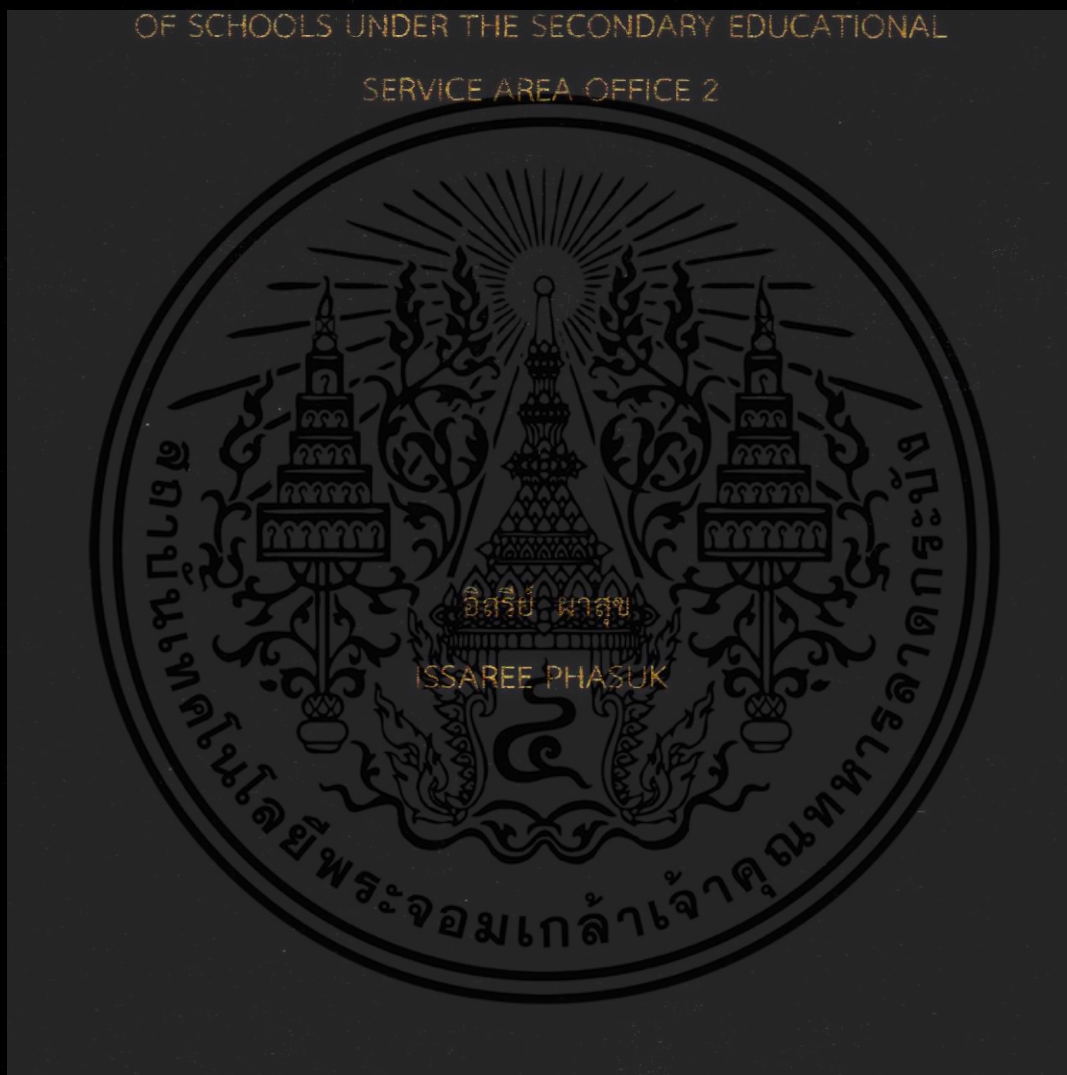

ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

VARIABLES AFFECTING THE RESULTS OF THE EXTERNAL QUALITY ASSESSMENT
OF SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 2

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2559

KMITL-2016-ED-M-212-085

ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

VARIABLES AFFECTING THE RESULTS OF THE EXTERNAL QUALITY ASSESSMENT
OF SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 2

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2559

KMITL-2016-ED-M-212-085

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

VARIABLES AFFECTING THE RESULTS OF THE EXTERNAL QUALITY
ASSESSMENT OF SCHOOLS UNDER THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2016

KMITL-2016-ED-M-212-085

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2016

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอก
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 2

Variables Affecting the Results of the External
Quality Assessment of Schools under the
Secondary Educational Service Area Office 2

นักศึกษา

นางสาวอิสริย์ ผาสุข

รหัสประจำตัว

56603093

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ดร.อำภาพรณ ตันตินาครกุล

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

รศ.ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
ผศ.ดร.บุญจันทร์ สีสันต์	
ดร.อำภาพรณ ตันตินาครกุล	
รศ.ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์	
รศ.ดร.กาญจนา บุญภักดี	
รศ.ดร.ธรร สุนทรายุทธ	

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ

7 กรกฎาคม 2559 เวลา 09.00 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ

ณ ห้องเรียนปริญญาเอก คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

คณะกรรมการอุตสาหกรรมรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ มะโน)

คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วันที่ 29 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2
นักศึกษา	นางสาวอิสริย์ ผาสุข
รหัสประจำตัว	56603093
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.อำภาพรธณ ต้นตินาครกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับผลการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อศึกษา
ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อศึกษา
ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกกับผลการประเมินคุณภาพ
ภายนอก และเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 235 คน สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการ
วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 2 จำนวน 52 โรงเรียน มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกในภาพรวมตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป
โดยมีคุณภาพระดับดีมาก จำนวน 14 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 26.92 และระดับดี จำนวน 38
โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 73.08

2. ครูมีความคิดเห็นต่อตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนอยู่
ในระดับมากทุกตัวแปร โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารและการจัดการ
($\bar{x} = 4.30$, $S = .36$) การติดต่อสื่อสาร ($\bar{x} = 3.96$, $S = .65$) การมีส่วนร่วมของชุมชน ($\bar{x} = 3.84$,
 $S = .66$) และภาวะผู้นำ ($\bar{x} = 3.68$, $S = .53$) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ตัวแปรภาวะผู้นำ (X_1) และการบริหารและการจัดการ (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .140 และ .133 ตามลำดับ

4. ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า มีตัวแปรจำนวน 3 ตัว คือ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร และการบริหารและการจัดการ สามารถอธิบายการพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 8.10 สามารถร่วมพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน โดยเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 3.185 + .333 (X_1) - .249 (X_2) + .194 (X_3)$$

$$\hat{Z}_y = .401 (Z_{x1}) - .369 (Z_{x2}) + .159 (Z_{x3})$$

Thesis Title	Variables Affecting The Results of The External Quality Assessment of Schools Under The Secondary Educational Service Area Office 2.
Student	Miss Issaree Phasuk
Student ID.	56603093
Degree	Master of Industrial Education
Program	Educational Administration
Year	2016
Thesis Advisor	Dr. Ampapan Tuntinakhongul
Thesis Co-Advisor	Associate Professor Dr. Pariyapron Tungkunanun

ABSTRACT

The objectives of this research were to study: the level of the results of the external quality assessment; the level of the teachers' opinions of the variables affecting the results of the external quality assessment; the relationship between variables affecting the results of the external quality assessment; and to construct the predicting equations of the variables affecting the results of the external quality assessment of schools under the secondary educational service area office 2. The research samples were 235 teachers from secondary schools under the secondary educational service area office 2, selected by multi - stage random sampling technique. The tool used in this study was the questionnaire with its reliabilities were 0.97. The results from the questionnaire were analyzed statistically using percentage, mean, standard deviation, Pearson Product-Moment Correlation Coefficient and stepwise multiple regression analysis.

The research results were as follows:

1. The results of the external quality assessment of schools under the secondary educational service area office 2 showed that the fifty-two schools under the secondary educational service area office 2 passed the assessment with good

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 III
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

level onward. Fourteen schools were at a very good level (26.92%) and thirty-eight were just at a good level.

2. The teachers' opinions of the variables affecting the results of the external quality assessment of schools under the secondary educational service area office 2 were at high level. These variables could be orderly ranked from high to low level as follows; Management ($\bar{x} = 4.30$, $S = .36$), Communication ($\bar{x} = 3.96$, $S = .65$), Community participation ($\bar{x} = 3.84$, $S = .66$), and Leadership ($\bar{x} = 3.68$, $S = .53$) respectively.

3. The variables affecting has relationship with the results of the external quality assessment of schools under the secondary educational service area office 2 showed that there was a positive relationship with the statistical significance at the level of 0.05 including Leadership (x_1) and Management (x_3) with the values of correlation coefficient at .140 and .133 respectively.

4. The variables affecting the results of the external quality assessment of schools under the secondary educational service area office 2 were 1) Leadership 2) Communication and 3) Management with statistical significance at the level of 0.01. The coefficient power of determination (R^2) was 8.10%. This was brought to construct predicting equations as follows:

The predicting equation of raw scores was

$$\hat{Y} = 3.185 + .333 (X_1) -.249 (X_2) + .194 (X_3)$$

The predicting equation of standard scores was

$$Z_y = .401 (Z_{x_1}) -.369 (Z_{x_2}) + .159 (Z_{x_3})$$

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีได้รับความกรุณาจาก ดร.อำภาพรรณ ตันตินาครกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. ปริญญาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ร่วมที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา และช่วยเหลือ ตลอดจนช่วยปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้กำลังใจและติดตามความก้าวหน้าในระหว่างการจัดทำวิทยานิพนธ์ จน วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ในขั้นตอนสุดท้ายจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญจันทร์ สีสันต์ และรองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา บุญภักดิ์ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนข้อคิดต่าง ๆ อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อ การศึกษาและเป็นแนวทางในการค้นคว้าจัดทำวิทยานิพนธ์จนประสบผลสำเร็จ

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรจบ บุญจันทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์ ดร.วิสิทธิ์ ใจเถิง ดร.นันทพร แสงอุไร ที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือในการ ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา ครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการ วิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณ พี่ เพื่อน น้อง โรงเรียนพรตพิทยพยัต และ เพื่อนร่วมรุ่น สาขาวิชาการบริหาร การศึกษารุ่นที่ 3 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมที่คอยให้กำลังใจ ช่วยเหลือ เสมอมา

ขอขอบพระคุณครอบครัวที่ให้ความรักและเป็นกำลังใจที่สำคัญมาโดยตลอด คุณค่าและ ประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพยิ่ง หากมี ข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

อิสริย์ ผาสุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	III
กิตติกรรมประกาศ	V
สารบัญ	VI
สารบัญตาราง	IX
สารบัญภาพ	XI
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	5
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	9
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
2.1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา เขต 2	12
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน	17
2.3 แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา	34
2.4 แนวคิดการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม	42
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	50

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	55
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
4.1 สัญลักษณ์ของสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	64
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	65
4.3 ผลการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2.....	67
4.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อผลการประเมิน คุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2	70
4.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2.....	75
4.6 ผลการสร้างสมการพยากรณ์ตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2.....	77
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	79
5.1 สรุปผลการวิจัย	79
5.2 อภิปรายผล	82
5.3 ข้อเสนอแนะ	90
บรรณานุกรม	91

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	97
ภาคผนวก ก หนังสือราชการประกอบการดำเนินการวิจัย	98
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	102
ภาคผนวก ค ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC)	109
ประวัติผู้วิจัย	113

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 แสดงการวิเคราะห์ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน.....	6
2.1 แสดงขนาดโรงเรียน ตามเกณฑ์ กรมสามัญฯเดิม.....	15
2.2 แสดงน้ำหนักตัวบ่งชี้.....	46
2.3 แสดงความหมายของระดับคุณภาพ ในแต่ละช่วงคะแนนของตัวบ่งชี้.....	47
3.1 แสดงขนาดของโรงเรียน จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	56
3.2 แสดงลักษณะของแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2.....	56
3.3 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	59
3.4 แสดงความหมายของระดับคุณภาพ ในแต่ละช่วงคะแนนของตัวบ่งชี้.....	60
3.5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์ กับตัวแปรเกณฑ์.....	62
3.6 แสดงค่าTolerance และVariance inflation factor : VIF ของตัวแปรพยากรณ์.....	63
4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	66
4.2 แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2.....	67
4.3 แสดงการจัดกลุ่มผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) ในภาพรวม.....	70
4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของครูโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีต่อตัวแปรที่ส่งผลต่อ การประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน.....	70
4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อตัวแปรที่ส่งผล ต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน ตัวแปรภาวะผู้นำในภาพรวมและรายข้อ.....	71
4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อตัวแปรที่ส่งผล ต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน ตัวแปรการติดต่อสื่อสารในภาพรวมและ รายข้อ.....	72

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน ตัวแปรการบริหารและการจัดการในภาพรวมและรายชื่อ.....	73
4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน ตัวแปรการมีส่วนร่วมของชุมชนในภาพรวมและรายชื่อ.....	74
4.9 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2.....	75
4.10 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนในการค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2.....	76
4.11 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์ ค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐานของตัวพยากรณ์ ค่า t ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ค่าความคาดเคลื่อนของการพยากรณ์ โดยวิเคราะห์ด้วยวิธีการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis).....	77

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
2.1 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	37

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ให้เข้มแข็ง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน ทั้งในเชิงสถาบัน ระบบ โครงสร้างของสังคมให้เข้มแข็ง สามารถเป็นภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคต (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2555:1) ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติถึงสิทธิของบุคคลของบุคคลในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระบบและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2555: 13) ที่กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ เป็นคนดี มีความสุข มีภูมิคุ้มกัน รู้เท่าทัน ในเวทีโลก ” โดยมีเป้าหมาย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในอนาคต มุ่งผลิตและพัฒนากำลังคนรองรับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ สร้างองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิต อีกทั้งมุ่งพัฒนาระบบบริหารการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2547:12) ที่บัญญัติไว้ในหมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษา ได้บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ดังนั้นกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ต้องเน้นทั้งความรู้ คุณธรรม และ กระบวนการเรียนรู้ ในเรื่องสาระความรู้ ให้บูรณาการความรู้และทักษะด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับแต่ละระดับการศึกษา การจัดการกระบวนการเรียนรู้เนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับ ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน และความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งให้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล และปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดี คุณลักษณะอันพึงประสงค์อันเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประสงค์ในทุกวิชา นอกจากนั้น ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ยังต้องส่งเสริมให้ผู้สอน จัดบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนและผู้เรียน อาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน รวมทั้งส่งเสริมการดำเนินงาน และการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ การประเมินผลผู้เรียน ให้สถานศึกษาพิจารณาจาก พัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการ ทดสอบ ส่วนการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ ให้ใช้วิธีการที่หลากหลายและนำผลการประเมิน ผู้เรียนมาใช้ประกอบในการพิจารณา

สภาวะการณ์การจัดการศึกษาไทยในปัจจุบันจากข้อเท็จจริงก็ยังคงมองเห็นปัญหาของ การศึกษาที่สะท้อนถึงการลงทุนสูงทั้งงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา แต่คุณภาพของ ผู้เรียนต่ำกว่าที่ควรจะเป็น โดยดูได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผู้เรียนขาดทักษะการเรียนรู้และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งสะท้อนกลับไปยังความด้อยคุณภาพและประสิทธิภาพของระบบการ บริหารจัดการศึกษา คุณภาพของครูและผู้บริหารสถานศึกษารวมไปถึงองค์ประกอบอื่นๆ ที่มีผลต่อ การศึกษาตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2556: 74) ได้กล่าวถึงคุณภาพการศึกษาขึ้น พื้นฐานที่ตกต่ำ ซึ่งสามารถดูได้จากผลการสอบระดับชาติและระดับนานาชาติที่ผ่านมา สามารถดูได้ จากรายงานคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2556: จ) ที่ว่า ผลการสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET/GAT/PAT) ของไทย ผลการทดสอบทาง การศึกษาแห่งชาติ ชั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมของปี การศึกษา 2555 คะแนนเฉลี่ยรวมทุกวิชาดีขึ้น สำหรับการทดสอบความถนัดทั่วไป (GAT) พบว่า ผล การสอบ GAT มีคะแนนเฉลี่ยลดลงจาก 130.6 คะแนน ในปี 2554 เหลือ 114.3 คะแนน ในปี 2555 และความถนัดทางวิชาการและวิชาชีพ (PAT) คะแนนเต็มวิชาละ 300 คะแนน พบว่าทุกวิชา มี คะแนนน้อยกว่า 150 คะแนน โดยเฉพาะความถนัดทางคณิตศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยน้อยมากไม่ถึงร้อยละ 60 ส่วนทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานานาชาติ จากผลการ ทดสอบ PISA 2009 จำนวน 65 ประเทศในภาพรวม พบว่า นักเรียนไทยมีผลการประเมินต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยนานาชาติ (OECD) ทุกวิชา และมีแนวโน้มผลการประเมินต่ำลงทุกวิชาเมื่อเทียบกับการ ประเมินครั้งแรก PISA 2000 จากผลการทดสอบระดับชาติและระดับนานาชาติที่ผ่านมาดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2556: 75) ได้เสนอแนะเกี่ยวข้องกับ การศึกษาและสภาวะการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก ระบุว่า ควรมีการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่ทุก คน และสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาแก่ประชากรอย่างเท่าเทียมกัน และขยายการศึกษาภาค บังคับเป็น 10 ปี เพื่อเป็นการยกระดับการศึกษาไทยให้คนไทยมีการศึกษาสูงขึ้น อีกทั้งเร่งปรับปรุง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาและควรมีการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบ การศึกษาไทยโดยภาพรวม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารการศึกษาให้มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากข้อเสนอแนะดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการที่ได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) โดยมีวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพภายในปี 2561 จะต้องมีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบใน 3 ประเด็นหลัก คือ การพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา และการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารและการจัดการศึกษา พร้อมกำหนดกรอบแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบไว้ 4 ประการ คือ การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ นั้น (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2553: 1) ดังนั้นเพื่อเป็นกำลังในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้มีความก้าวหน้าต่อไปในอนาคต จึงต้องส่งเสริมให้ผู้ที่มีส่วนร่วม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาคท้องถิ่น และภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุนลงทุนด้านการศึกษาและการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคนไทย สังคม และประเทศชาติมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินผลคุณภาพการศึกษา. 2547: 29) ในหมวดที่ 6 ว่าด้วย มาตรฐานและการประกันคุณภาพ ในมาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่ กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา 48 ที่กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผล การจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมิน ครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน และมาตรา 50 ที่ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษาหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นประโยชน์อันใดประการใด
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เป็นองค์กรที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา และส่งเสริมการจัดการศึกษา (พิชญ์มณฑล ลีกำเนิดไทย. 2558 : 21) ซึ่งมีผลการประเมินภายนอก รอบสามของสถานศึกษา 52 แห่ง โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เมื่อ ปี พ.ศ. 2554 – 2558 โดยพบว่า มีโรงเรียนที่ผ่านการประเมินในระดับดี จำนวน 38 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 73.08 และโรงเรียนที่ผ่านการประเมินในระดับดีมาก จำนวน 14 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 26.92 จากผลการประเมินดังกล่าวมีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา กล่าวคือ ส่งเสริมและพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อพัฒนามาตรฐานด้านวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและมุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีความรู้ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ส่งเสริมให้หน่วยงานที่รับผิดชอบระบบสารสนเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีส่วนร่วมในการออกแบบ ติดตาม และจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา และสนับสนุนงบประมาณและบุคลากรที่มีคุณภาพ ในการมีส่วนร่วมดำเนินงาน ส่งเสริมและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา จากข้อเสนอแนะดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเกิดข้อสงสัย ว่าหากสถานศึกษาต้องพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้นตามข้อเสนอแนะจากผลการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาต้องพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในด้านใดจึงจะสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ เป็นไปตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายนอก ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยสนใจศึกษา ตัวแปรที่ ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูตลอดจนผู้เกี่ยวข้องใช้เป็น แนวทางในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพเพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพในรอบต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

1.2.2 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

1.2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

1.2.4 เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ตัวแปรภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร การบริหารและการจัดการ และการมีส่วนร่วมของชุมชน มีตัวแปรบางตัวที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ของนักวิชาการและนักวิจัยต่างๆ ดังนี้

1.4.1 แนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของชาญวุฒิ เจริญจำรูญ (2548) รัตนามณฑลเพชร (2550) นภากร ส่งแสง (2550) สัลมาน สะบูดิง (2551) ประธาน ตาวียะ (2551) กฤษณธรรม ภาพันธุ์ (2552) วารุณี บำรุงสวัสดิ์ และคณะ (2554) ธนวิน ฦ น่าน (2554) รลิตา นิลพัฒน์ (2555) ศรีสุดา ประเคนรี (2555) อัคราภรณ์ มาตรา (2555) คำเตียง กำเกื้อยง (2556) และอุ้นทยา ผาผง (2556) โดยแสดงตารางวิเคราะห์ที่ได้ตั้งตารางที่ 1.1

ตาราง 1.1 แสดงการวิเคราะห์ที่ตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน

	นักวิจัย												รวม			
	ชาญวุฒิ ใจมจรัสฎิ (2548)	รัตนา มณฑลเพชร (2550)	นภสร สุ่มแสง (2550)	ประจักษ์ ตาวิยะ (2551)	สุภมาส สุ่มตั้ง (2551)	กฤษฎธรรม ภาพนัฐ (2552)	จนวน ฒ นาน (2554)	วารุณี บำรุงสวัสดิ์ และคณะ (2554)	รติศา นิลพัฒน์ (2555)	ศรีสุดา ประเศนทร์ (2555)	อชราภรณ์ มาตรา (2555)	คำตัยง กำภลียง (2556)		อุณหยา พานง (2556)		
ตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียน																
1. โครงสร้างองค์กร	✓				✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	4
2. ภาวะผู้นำ/ผู้บริหารสถานศึกษา	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	12
3. แรงจูงใจ		✓			✓							✓	✓	✓	✓	5
4. การติดต่อสื่อสาร		✓	✓		✓		✓					✓	✓	✓	✓	7
5. สภาพแวดล้อมองค์การ														✓	✓	1
6. ลักษณะของบุคลากร													✓	✓	✓	2
7. การทำงานเป็นทีม	✓													✓	✓	6
8. วัฒนธรรมองค์การ			✓											✓	✓	4
9. การปฏิสัมพันธ์และอิทธิพล		✓														1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 1.1 (ต่อ)

ตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียน	นักวิจัย												รวม	
	ชาญวิทย์ เล็งสุระ (2548)	รัตนา มณฑลเพชร (2550)	นภาพร สุ่มแสง (2550)	ประจักษ์ ตาวิริยะ (2551)	สุลมาน สะบือ (2551)	กฤษณธรรม ฤกษ์ (2552)	ธนิศ วัฒน (2554)	วารุณี บำรุงสวัสดิ์ และคณะ (2554)	รัชฎา นิลพุ่ม (2555)	ศรีสุดา ประเคษฐ์ (2555)	อิศราภรณ์ มาตรา (2555)	คำติง กำแกสิง (2556)		อุเทนยา พวง (2556)
10. การตัดสินใจ	✓	✓	✓	✓										2
11. มาตรฐานการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม		✓												1
12. วิสัยทัศน์ ปรัชญา เป้าหมาย	✓	✓	✓				✓					✓		6
13. หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน	✓			✓										2
14. ความสามารถของบุคลากร	✓		✓	✓		✓								4
15. เจตคติต่อการประเมินภายนอก			✓				✓							2
16. ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน	✓				✓								✓	3
17. การบริหารและการจัดการ	✓	✓		✓		✓							✓	7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางแสดงการวิเคราะห์ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวแปรที่มีความถี่ตั้งแต่ 7 ขึ้นไป และสังเคราะห์ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่

1. ภาวะผู้นำ
2. การติดต่อสื่อสาร
3. การบริหารและการจัดการ
4. การมีส่วนร่วมของชุมชน

1.4.2 แนวคิดเกี่ยวกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

การวิจัยครั้งนี้ได้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (ปี พ.ศ. 2554 -2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ซึ่งประกอบไปด้วยโรงเรียนจำนวน 52 โรงเรียน ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นภาพกรอบแนวคิด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ได้ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.5.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่ปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา 2558 จำนวน 52 โรงเรียน ทั้งหมด 5,233 คน

1.5.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่ปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา 2558 โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วย

การวิเคราะห์อำนาจของการทดสอบ (power analysis) สำหรับสถิติสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อกำหนดขนาดค่าอิทธิพลขนาดปานกลาง $f^2 = .15$ alpha = .01 power = .99 โดยมีตัวแปรจำนวน 4 ตัว ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป G*Power 3.1 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 219 คน ผู้วิจัยเก็บกลุ่มตัวอย่างเพิ่มร้อยละ 10 ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 22 คน เพื่อชดเชยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วน รวมกับกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้เท่ากับ 241 คน และสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling)

1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1.5.2.1 ตัวแปรต้น คือ ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน ประกอบด้วย

1.5.2.1.1 ภาวะผู้นำ

1.5.2.1.2 ติดต่อสื่อสาร

1.5.2.1.3 การบริหารและการจัดการ

1.5.2.1.4 การมีส่วนร่วมของชุมชน

1.5.2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 (รอบสาม ปี พ.ศ. 2554 -2558)

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.6.1 ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง สิ่งที่คาดว่าเป็นสาเหตุให้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ดีขึ้นหรือแย่ลง ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ดังนี้

1.6.1.1 ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีค่านิยมที่เหมาะสม แสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถในการบริหาร สามารถนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานโดยตั้งอยู่ในหลักเหตุผล กระทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี กระตุน โนมน้าว สร้างแรงบันดาลใจ รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่น ทำให้เกิดความเชื่อถือศรัทธา การยอมรับ ความพยายามอุทิศตัว การใช้ความสามารถอย่างดีที่สุดให้บุคคลากรปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพ ตลอดจนมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งสามารถประสานงานกับบุคคลากรในสถานศึกษาและหน่วยงานภายนอกให้จัดการศึกษาได้อย่างเต็มศักยภาพ

1.6.1.2 การติดต่อสื่อสาร หมายถึง สถานศึกษามีระบบการส่งข่าวสาร ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ทักตนคิดต่าง ๆ อย่างถูกต้อง ชัดเจน และทันเหตุการณ์ ระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้เทคนิคและเครื่องมือทางการสื่อสารที่หลากหลายและมีการกระจายอย่างทั่วถึง ใช้หลักเหตุผลในการสื่อสาร มีการสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และมีการ

ระบบในการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาที่ถูกต้องสอดคล้องตรงกัน

1.6.1.3 การบริหารและการจัดการ หมายถึง การดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยการจัดสรรทรัพยากรทางการบริหารที่เอื้อต่อการดำเนินงาน เช่น ทรัพยากรบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณ เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน และประสานความสัมพันธ์เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6.1.4 การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง สถานศึกษาการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น ตั้งแต่การร่วมกันวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันประเมินผล เพื่อแสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้วยวิธีที่หลากหลาย และสนับสนุนทรัพยากรที่ใช้จัดการศึกษา เช่น ทรัพยากรบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

1.6.2 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน หมายถึง ผลการติดตามตรวจสอบและการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 52 โรงเรียน โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หรือบุคคล หรือหน่วยงานนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองเพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา ปี พ.ศ. 2554 -2558 (รอบสาม)

1.6.3 ครู หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ปีการศึกษา 2558

1.6.4 โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนที่อยู่ในความดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายปีการศึกษา 2558 จำนวน 5,233 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาตัวแปรส่งผลกระทบต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอ ดังนี้

- 2.1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน
- 2.3 แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา
- 2.4 แนวคิดการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

2.1.1 ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 พระราชบัญญัติบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกาศ ณ วันที่ 17 สิงหาคม 2553 และได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2553 จึงทำให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ต้องถูกยกเลิก ตั้งแต่วันที่ 18 สิงหาคม 2553 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ได้รวมโรงเรียนมัธยมในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 36 โรงเรียนกับโรงเรียนมัธยมในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 15 โรงเรียน รวมโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 51 โรงเรียน และมีการจัดตั้งโรงเรียนใหม่ จำนวน 1 โรงเรียน รวมเป็น 52 โรงเรียน มีเขตปกครอง รวม 27 เขตปกครอง ที่ตั้ง 1126 ถนนลาดพร้าว แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร 10310 (ตั้งอยู่ในโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์) นายปรีชา จิตรสิงห์ ปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เป็นท่านแรก และปัจจุบันนายสัจจา ศรีเจริญ เป็น ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีภารกิจหลักในด้านการส่งเสริม สนับสนุน และบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีบริบททั่วไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. 2557 : 1) ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ตั้งและอาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดปทุมธานี ในเขตรับผิดชอบด้านการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดสมุทรปราการ ในเขตรับผิดชอบด้านการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดฉะเชิงเทรา ในเขตรับผิดชอบด้านการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1
ตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดนนทบุรีและกรุงเทพมหานคร ในเขตรับผิดชอบด้านการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนนทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

เขตพื้นที่บริการของสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ประกอบด้วย 27 เขต ดังนี้

1. เขตคลองสามวา	2. เขตคันนายาว	3. เขตจตุจักร
4. เขตดอนเมือง	5. เขตบางกะปิ	6. เขตบางเขน
7. เขตบึงกุ่ม	8. เขตประเวศ	9. เขตมีนบุรี
10. เขตลาดกระบัง	11. เขตลาดพร้าว	12. เขตวังทองหลาง
13. เขตสวนหลวง	14. เขตสะพานสูง	15. เขตสายไหม
16. เขตหนองจอก	17. เขตหลักสี่	18. เขตห้วยขวาง
19. เขตคลองเตย	20. เขตดินแดง	21. เขตบางคอแหลม
22. เขตบางนา	23. เขตบางรัก	24. เขตพระโขนง
25. เขตยานนาวา	26. เขตวัฒนา	27. เขตสาทร

2.1.2 สภาพการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์ ถนนลาดพร้าว เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310 ดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 27 เขตการปกครอง เป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งส่วนราชการตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพุทธศักราช 2546 และ 2553 เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจ การกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระทรวงศึกษาธิการ มีเอกภาพในการบริหารจัดการศึกษา บริหารงานมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์โดยแบ่งส่วนราชการภายในตามโครงสร้างการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 (สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. 2557 : 3-4) ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มบริหารงานบุคคล
3. กลุ่มนโยบายและแผน
4. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
5. กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
6. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
7. หน่วยตรวจสอบภายใน
8. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 บริหารงานโดยการมีส่วนร่วมของขององค์กร คณะบุคคลตามแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารจัดการให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและ สถานศึกษา ประกอบด้วยคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา คณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

2.1.3 อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 (2557 : 3) มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์ การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษาวิเคราะห์วิจัยและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสาน การระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุน การจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบ ประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งบุคคลองค์กรชุมชนองค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่ จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. ดำเนินการ และประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินการของคณะกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่น เกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้รับมอบหมาย หน่วยงานใดโดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2.1.4 ข้อมูลโรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 คุุ้รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งหมด 52 โรงเรียน แบ่งเป็น โรงเรียนขนาดกลาง 5 โรงเรียน (จำนวนนักเรียน 500 – 1,500 คน) ขนาดใหญ่ 23 โรงเรียน (จำนวนนักเรียน 1,501 – 2,500 คน) และขนาดใหญ่พิเศษ 24 โรงเรียน (จำนวนนักเรียน 2,500 คนขึ้นไป) แบ่งได้ดังนี้ มีโรงเรียนในโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล ประจำปีการศึกษา 2557 จำนวน 41 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. 2557 : 26 - 27) ดังนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงขนาดโรงเรียน ตามเกณฑ์ กรมสามัญศึกษาเดิม

ที่	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน	ขนาดโรงเรียน
1	พุทธจักรวิทยา	513	กลาง
2	เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการสุวรรณภูมิ	751	กลาง
3	เจ้าพระยาวิทยาคม	784	กลาง
4	จันทร์หุ่นบำเพ็ญ	1096	กลาง
5	เตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์	1334	กลาง
6	กุนนทีรุทธาราวิทยาคม	1539	ใหญ่
7	มัธยมวัดธาตุทอง	1617	ใหญ่
8	สุขุมนวพันธุ์อุปถัมภ์	1635	ใหญ่
9	ราชดำริ	1654	ใหญ่
10	ยานนาเวศวิทยาคม	1657	ใหญ่
11	ปทุมคงคา	1730	ใหญ่
12	ดอนเมืองจตุรจินดา	1899	ใหญ่
13	มัธยมวัดบึงทองหลาง	1904	ใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน	ขนาดโรงเรียน
14	สีกัน (วัฒนานครอุบลรัตน์)	1947	ใหญ่
15	ลาดปลาเค้าพิทยาคม	1999	ใหญ่
16	ศรีพญา	2064	ใหญ่
17	รัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน	2065	ใหญ่
18	สตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ฯ	2082	ใหญ่
19	เทพลีลา	2091	ใหญ่
20	สตรีศรีสุริโยทัย	2127	ใหญ่
21	รัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง	2169	ใหญ่
22	พระโขนงพิทยาลัย	2211	ใหญ่
23	ฤทธิยะวรรณาลัย ๒	2214	ใหญ่
24	นนทบุรีวิทยา	2264	ใหญ่
25	บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๔	2280	ใหญ่
26	ราชวินิตบางเขน	2299	ใหญ่
27	สตรีเศรษฐบุตรบำเพ็ญ	2357	ใหญ่
28	นวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา	2491	ใหญ่
29	นวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร	2577	ใหญ่พิเศษ
30	เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา	2648	ใหญ่พิเศษ
31	วชิรธรรมสาธิต	2698	ใหญ่พิเศษ
32	มัธยมวัดหนองจอก	2750	ใหญ่พิเศษ
33	สิริรัตนาธร	2757	ใหญ่พิเศษ
34	นวมินทราชินูทิศ เบญจมราชาลัย	2771	ใหญ่พิเศษ
35	นวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒	2836	ใหญ่พิเศษ
36	สายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ	2875	ใหญ่พิเศษ
37	นวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า	3068	ใหญ่พิเศษ
38	สุรศักดิ์มนตรี	3072	ใหญ่พิเศษ
39	พรตพิทยพยัต	3089	ใหญ่พิเศษ
40	บางกะปิ	3201	ใหญ่พิเศษ
41	วัดสุทธิวราราม	3204	ใหญ่พิเศษ
42	สารวิทยา	3292	ใหญ่พิเศษ
43	เทพศิรินทร์ร่มเกล้า	3341	ใหญ่พิเศษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานานาชาติ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน	ขนาดโรงเรียน
44	เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า	3370	ใหญ่พิเศษ
45	ดอนเมืองทหารอากาศบำรุง	3388	ใหญ่พิเศษ
46	เศรษฐบุทรบำเพ็ญ	3482	ใหญ่พิเศษ
47	บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒	4129	ใหญ่พิเศษ
48	หอวัง	4316	ใหญ่พิเศษ
49	บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)	4414	ใหญ่พิเศษ
50	ฤทธิยะวรรณาลัย	4470	ใหญ่พิเศษ
51	เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ	4587	ใหญ่พิเศษ
52	สตรีวิทยา ๒ ในพระราชูปถัมภ์ฯ	4704	ใหญ่พิเศษ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน

ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 2 โดยศึกษากรอบแนวคิดการวิจัยของนักวิจัยต่างๆ ดังนี้

ชาญวุฒิ เจิมจำรูญ (2548 : 5) ศึกษา เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประเมินภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ ได้กำหนดกรอบแนวคิดของตัวแปรที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประเมินภายนอก ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ ปรัชญาและเป้าหมาย หลักสูตรกระบวนการเรียนการสอน ภาวะผู้นำ/ผู้บริหารสถานศึกษา ความสามารถของบุคลากร การทำงานเป็นทีม ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน การบริหารและการจัดการ และการมีส่วนร่วม

รัตนา มณฑลเพชร (2550 : 5) ศึกษา เรื่องปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่เอื้อต่อกระบวนการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนที่ได้รับการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต1 และเขต2 ได้กำหนดกรอบแนวคิดของตัวแปรที่ส่งผลกระบวนการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ/ผู้บริหารสถานศึกษา แรงจูงใจ การติดต่อสื่อสาร การปฏิสัมพันธ์และอิทธิพล การตัดสินใจ มาตรฐานการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม วิสัยทัศน์ ปรัชญา เป้าหมาย การบริหารและการจัดการ การมีส่วนร่วม ด้านการนิเทศและกำกับติดตาม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

นภาพร ส่งแสง (2550 : 9) ศึกษา เรื่องการศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาและด้านบริบทของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติ เพื่อพัฒนาเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ได้กำหนดกรอบแนวคิดของตัวแปรที่ส่งผลการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ/ผู้บริหารสถานศึกษา การติดต่อสื่อสาร วัฒนธรรมองค์การ การตัดสินใจ วิสัยทัศน์ ปรัชญา เป้าหมาย ความสามารถของบุคลากร เจตคติต่อการประเมินภายนอก และการมีส่วนร่วม

ประธาน ตาวียะ (2551 : 4) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่สองของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 2 ได้กำหนดกรอบแนวคิดของตัวแปรที่สัมพันธ์กับความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอก ประกอบด้วย หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ความสามารถของบุคลากร การบริหารและการจัดการ และการมีส่วนร่วม

สัทมาน สะบุดิง (2551 : 6) ศึกษาเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 ได้กำหนดกรอบแนวคิดของตัวแปรที่ส่งผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ประกอบด้วย โครงสร้างองค์กร ภาวะผู้นำ/ผู้บริหารสถานศึกษา แรงจูงใจ การติดต่อสื่อสาร การทำงานเป็นทีม ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน การมีส่วนร่วม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

ภุชณธรรม ถาพันธุ์ (2552 : 7) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของสถานศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ได้กำหนดกรอบแนวคิดของตัวแปรที่ส่งผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของสถานศึกษา ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ/ผู้บริหารสถานศึกษา ความสามารถของบุคลากร การบริหารและการจัดการ และการมีส่วนร่วม

ธนวิน ฦ น่าน (2554 : 5) ศึกษาเรื่องการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ได้กำหนดกรอบแนวคิดของตัวแปรที่ส่งผลการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ/ผู้บริหารสถานศึกษา การติดต่อสื่อสาร วิสัยทัศน์ ปรัชญา เป้าหมาย เจตคติต่อการประเมินภายนอก และการมีส่วนร่วม

วารุณี บำรุงสวัสดิ์และคณะ (2554 : 5) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ได้กำหนดกรอบแนวคิดของตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ/ผู้บริหารสถานศึกษา การติดต่อสื่อสาร ลักษณะของบุคลากร การทำงานเป็นทีม ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน การมีส่วนร่วม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

รลิตา นิลพัฒน์ (2555 : 5) ศึกษาเรื่องการศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสองของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

พระนครศรีอยุธยา เขต 2 ได้กำหนดกรอบแนวคิดของตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อผลการประเมินคุณภาพ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นใจไปใช้โดยไม่ขออนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภายนอกกรอบสองของโรงเรียน ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ/ผู้บริหารสถานศึกษา แรงจูงใจ การทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วม และด้านการนิเทศและกำกับติดตาม

ศรีสุตา ประเคนรี (2555 : 4) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของครูและผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลในกลุ่ม การศึกษาท้องถิ่นที่ 5 ได้กำหนดกรอบแนวคิดของตัวแปรที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของครูและผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ/ผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารและการจัดการ และการมีส่วนร่วม

อัคราภรณ์ มาตรา (2555 : 6) ศึกษา เรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้กำหนดกรอบแนวคิดของตัวแปรที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครู ประกอบด้วย โครงสร้างองค์กร ภาวะผู้นำ/ผู้บริหารสถานศึกษา วัฒนธรรมองค์การ วิสัยทัศน์ ปรัชญา เป้าหมาย การบริหารและการจัดการ และเทคโนโลยีทางการศึกษา

คำเตียง กำแก๊ียง (2556 : 6-7) ศึกษา เรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ได้กำหนดกรอบแนวคิดของตัวแปรที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียน ประกอบด้วยโครงสร้างองค์กร ภาวะผู้นำ/ผู้บริหารสถานศึกษา แรงจูงใจ การติดต่อสื่อสาร การทำงานเป็นทีม วัฒนธรรมองค์การ วิสัยทัศน์ ปรัชญา เป้าหมาย การบริหารและการจัดการ และเทคโนโลยีทางการศึกษา

อุ้นทยา ผาผง (2556 : 5) ศึกษา เรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ได้กำหนดกรอบแนวคิดของตัวแปรที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ประกอบด้วยโครงสร้างองค์กร ภาวะผู้นำ/ผู้บริหารสถานศึกษา แรงจูงใจ การติดต่อสื่อสาร สภาพแวดล้อมองค์การ ลักษณะของบุคลากร การทำงานเป็นทีม และวัฒนธรรมองค์การ

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวข้างต้นสามารถสังเคราะห์สรุปได้ว่าตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน สำหรับงานวิจัยนี้ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร การบริหารและการจัดการ และการมีส่วนร่วมของชุมชน

2.2.1 ภาวะผู้นำ

2.2.1.1 ความหมายของภาวะผู้นำ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า “ภาวะผู้นำ” ไว้ดังนี้

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2548 : 2) ภาวะผู้นำ หมายถึง บุคคลที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งอาจโดยการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งเป็นที่ยอมรับของสมาชิกให้มีอิทธิพลและบทบาทเหนือกลุ่ม สามารถที่จะจูงใจ ชักนำ หรือชี้นำให้สมาชิกของกลุ่มรวมพลังเพื่อปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ของกลุ่มให้สำเร็จ

สุพานี สฤกษ์วานิช (2549 : 296) ผู้นำ หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถที่จะมีอิทธิพลเหนือกลุ่ม หรือเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำ มีลักษณะเด่น มีวิสัยทัศน์ มีค่านิยมที่เหมาะสมและมีอิทธิพลเหนือคนอื่น ตลอดจนมีความสามารถในการตัดสินใจที่เป็นการตัดสินใจที่ยากและซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม

วิเชียร วิทย์อุดม (2550 : 2) ภาวะผู้นำ หมายถึง บุคคลที่ได้รับการยอมรับหรือยกย่องให้เป็นผู้นำ และต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถอันเกิดจากตัวของเขาเอง จนเป็นที่ยอมรับหรือยกย่องของกลุ่มให้เป็นผู้นำและนำกลุ่มไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย

คำเตียง กำแกเลี้ยง (2556 : 29) ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหาร ที่แสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถในการบริหาร สามารถนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน มีวิสัยทัศน์กว้างไกลสร้างสรรค์ผลงานอยู่เสมอ ใช้หลักเหตุผลในการบริหารงานสามารถประสานงานกับบุคคล หรือหน่วยงานต่าง ๆ สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

รัตติกรณ์ จงวิศาล (2556 : 14) ภาวะผู้นำ หมายถึง ภาวะผู้นำเป็นคุณลักษณะ พฤติกรรม ความสามารถ หรือกระบวนการที่เป็นปฏิสัมพันธ์หรือเป็นวิถีการดำเนินชีวิตของบุคคล ที่สามารถมีอิทธิพลต่อผู้อื่น กลุ่มคน สามารถสร้างแรงบันดาลใจ สร้างความปรารถนา ทำให้เกิดความเชื่อถือศรัทธา การยอมรับ ความพยายามอุทิศตัว การใช้ความสามารถอย่างดีที่สุด และช่วยเพิ่มพลังอำนาจของผู้อื่น เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ภารดี อนันต์นาวิ (2556 : 77) ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการและสถานการณ์ที่บุคคลหนึ่งได้เป็นที่ยอมรับให้เป็นผู้นำในกลุ่มและมีอิทธิพลเหนือพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มบุคคลนั้น สมาชิกในกลุ่มเชื่อว่ามีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เผชิญอยู่ได้ โดยอาศัยอำนาจหน้าที่หรือการกระทำของผู้นำในการชักจูงหรือชี้นำบุคคลอื่นให้ปฏิบัติงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2557 : 13) ภาวะผู้นำ หมายถึง การโน้มน้าวและจูงใจผู้ตามให้ปฏิบัติตามเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ต้องการขององค์การ

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีค่านิยมที่เหมาะสม แสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถในการบริหาร สามารถนิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานโดยตั้งอยู่ในหลักเหตุผล กระทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี กระตุ้น โน้มน้าว สร้างแรงบันดาลใจ รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่น ทำให้เกิดความเชื่อถือ

ศรัทธา การยอมรับ ความพยายามอุทิศตัว การใช้ความสามารถอย่างดีที่สุดให้บุคคลากรปฏิบัติหน้าที่
เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของโรงเรียนเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่อเผยแพร่ในโซเชียลมีเดียหรือทำ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างเต็มศักยภาพ ตลอดจนมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งสามารถประสานงานกับบุคลากรในสถานศึกษาและหน่วยงานภายนอกให้จัดการศึกษาได้อย่างเต็มศักยภาพ

2.2.1.2 ทฤษฎีภาวะผู้นำ

กระบวนทัศน์ภาวะผู้นำ (Leadership Paradigm) คือ กรอบความคิดที่แสดงให้เห็นวิถีคิด การรับรู้ การศึกษา การวิเคราะห์ การวิจัย และความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำกระบวนทัศน์ทางภาวะผู้นำมีการเปลี่ยนแปลงในรอบ 60 ปี ตามที่นักวิชาการและผู้วิจัยได้ศึกษาภาวะผู้นำตามแง่มุม แต่ละกลุ่มต่างมีจุดเน้นหรือทฤษฎีที่โดดเด่น ได้เสนอ 4 ทฤษฎี (ชัยเสณัฐ พรหมศรี. 2557 : 35) ดังนี้

1. ทฤษฎีคุณลักษณะผู้นำ (Trait Theory Paradigm) การศึกษาในช่วงแรกเกี่ยวกับเรื่องภาวะผู้นำที่ตั้งอยู่บนข้อสันนิษฐานที่ว่า ผู้กำเนิดเกิดขึ้น ไม่ได้พัฒนาขึ้นมา นักวิจัย ต้องการระบุถึงกลุ่มคุณลักษณะที่สร้างความแตกต่างระหว่างผู้นำกับผู้ตาม เพราะฉะนั้นทฤษฎีคุณลักษณะจึงพยายามอธิบายความแตกต่างทางคุณลักษณะที่ส่งเสริมหรือทำให้เกิดความมีประสิทธิภาพในการเป็นผู้นำ นักวิจัยได้วิเคราะห์คุณลักษณะทางกายภาพ ทางจิตใจหรือทางคุณภาพ เช่น มีกำลังกาย การแสดงออก ความก้าวร้าว การพึ่งพาตนเอง การชักจูง การครอบงำ ในความพยายามที่จะบ่งชี้กลุ่มของคุณลักษณะที่ผู้นำประสบความสำเร็จ ครองครอง กลุ่มของคุณลักษณะถูกนำไปใช้เป็นเงื่อนไขในการแต่งตั้งบุคคล เพื่อขึ้นมาเป็นผู้นำ ผู้นำเป็นตัวแทนที่มีคุณลักษณะครบถ้วนเท่านั้นถึงได้เป็นผู้นำ มีคุณลักษณะประมาณ 100 กว่าคุณลักษณะที่ได้ถูกศึกษาในช่วงระหว่างปี 1930s ถึง 1940s เพื่อค้นหาสิ่งที่มีคุณภาพ อย่างไรก็ตาม ไม่มีนักวิจัยคนไหนที่ได้จำนวนรายการคุณลักษณะได้ครบถ้วนและเป็นสากลที่ผู้นำประสบความสำเร็จครอบครองหรือเป็นคุณสมบัติที่ยืนยันความสำเร็จของผู้นำ

2. ทฤษฎีพฤติกรรมความเป็นผู้นำ (Behavioral Theory Paradigm) ในช่วงปี 1950 นักวิจัยทางด้านภาวะผู้นำได้เปลี่ยนกระบวนทัศน์โดยละความสนใจจากเรื่องคุณลักษณะไปสู่เรื่องพฤติกรรม ในการค้นหาอย่างต่อเนื่องเพื่อจะหารูปแบบการเป็นผู้นำที่ดีที่สุดในทุกสถานการณ์นักวิจัยพยายามที่จะระบุถึงความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมของผู้นำที่มีประสิทธิภาพและไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นทฤษฎีนี้จึงพยายามอธิบายรูปแบบที่แตกต่างกันที่ใช้โดยผู้นำที่มีประสิทธิภาพหรือเพื่อระบุเกี่ยวกับธรรมชาติของการทำงานของผู้นำ บทบาททางการจัดการทั้ง 10 ประการ ของ Mintzberg เป็นตัวอย่างทฤษฎีพฤติกรรมความเป็นผู้นำ งานวิจัยทางด้านพฤติกรรมมุ่งความสนใจไปที่ การค้นหาวิธีเพื่อกำหนดระดับพฤติกรรมที่ให้เราเข้าใจภาพของภาวะผู้นำมากขึ้น งานวิจัยจำนวนมากได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำกับการวัดความมีประสิทธิภาพของภาวะผู้นำ อย่างไรก็ตาม ไม่มีข้อสรุปว่ารูปแบบใดเป็นรูปแบบของการเป็นผู้นำที่ดีที่สุดในทุกสถานการณ์ในด้านบวก ทฤษฎีภาวะผู้นำของ Mintzberg ถูกนำไปใช้ในการอบรมอย่างแพร่หลาย ในขณะที่นักวิจัยคนอื่น ๆ ได้ระบุถึงองค์ประกอบที่สำคัญของพฤติกรรมผู้นำอันได้แก่ มุ่งงาน มุ่งคน ที่มีความสำคัญที่สนับสนุนความมีประสิทธิภาพของการเป็นผู้นำ

3. ทฤษฎีสถานการณ์ (Contingency Theory Paradigm) ทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้น 2 ทฤษฎี มุ่งเน้นและพยายามค้นหาหารูปแบบการเป็นผู้นำที่ดีที่สุดในทุกสถานการณ์ ดังนั้นจึงเรียกว่าเป็นเอกสารถิ่นเป็นแบบเดียว ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Universal Theory แต่ในช่วงปี 1960 มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นว่าไม่มีรูปแบบการเป็นผู้นำที่ดีแบบใดดีหรือเหมาะสมกับทุกสถานการณ์ ดังนั้นกระบวนทัศน์ของภาวะผู้นำจึงได้ย้ายหรือเปลี่ยนไปสู่ทฤษฎีสถานการณ์ซึ่งเป็นทฤษฎีที่พยายามอธิบายรูปแบบของผู้นำที่เหมาะสมบนพื้นฐานของผู้นำ ผู้ตาม และสถานการณ์ หรืออีกความหมายก็คือ คุณลักษณะและหรือพฤติกรรมจะนำไปสู่ผลลัพธ์แห่งความสำเร็จของการเป็นผู้นำได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านสถานการณ์ ทฤษฎีนี้มุ่งเน้นความสำคัญของตัวแปรสถานการณ์ซึ่งรวมถึงธรรมชาติของงานที่ปฏิบัติ สภาพแวดล้อมภายนอกและคุณลักษณะของผู้ตาม มุมหนึ่งของการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีนี้ก็คือ การค้นหาขอบเขตของการบริหารงานว่ามีความเหมือนหรือความแตกต่างกันอย่างไรในประเภทของภารกิจที่แตกต่างกัน ระดับการบริหารที่แตกต่าง และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

4. ทฤษฎีบูรณาการ (Integrative Leadership Theory) ในช่วงกลางของทศวรรษ 1970 กระบวนทัศน์ได้มีการเคลื่อนไปสู่การบูรณาการโดยการนำเอาทฤษฎีต่าง ๆ เข้ามาบูรณาการกัน หรือเรียกว่า Neo-Charismatic Theory ดังนั้น ทฤษฎีนี้จึงพยายามที่จะรวบรวม ผสมผสานทฤษฎีคุณลักษณะ พฤติกรรม และสถานการณ์ เข้าด้วยกันเพื่ออธิบายความสำเร็จของการชักจูงระหว่างกันของผู้นำและผู้ตาม นักวิจัยพยายามอธิบายว่าทำไมผู้ตามบางคนถึงเต็มใจทำงานหนักและอุทิศตนเพื่อบรรลุเป้าหมายของกลุ่มและองค์กร หรือผู้นำที่มีประสิทธิภาพจูงใจพฤติกรรมของผู้ตามได้อย่างไร ทฤษฎีนี้ชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมและคุณลักษณะที่ช่วยสนับสนุนความมีประสิทธิภาพของผู้นำ และอธิบายว่าทำไมพฤติกรรมที่เหมือนกันของผู้นำ อาจมีผลกระทบแตกต่างกันต่อผู้ตาม ขึ้นอยู่กับสถานการณ์

2.2.1.3 องค์ประกอบของผู้นำ (Leader Factors)

มีนักวิชาการได้พยายามศึกษาถึงองค์ประกอบของคุณสมบัติของผู้นำ และได้ทำการรวบรวมวิธีการศึกษาและผลการวิจัยในเรื่ององค์ประกอบ 4 อย่าง (Four-Factor Theory) ของผู้นำมีสาระสำคัญ (วิเชียร วิทยอุดม. 2550 : 8) ดังต่อไปนี้

1. Support องค์ประกอบของลักษณะผู้นำแบบนี้จะมีพฤติกรรมสนับสนุนช่วยเหลือ และพยายามผลักดันให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความก้าวหน้าในหน้าที่การงานเป็นไปด้วยดี ผู้นำแบบนี้จะมุ่งให้ความสนใจในตัวลูกน้องเป็นพิเศษ (Employee Orientation) และทำให้ลูกน้องเหล่านั้นมีความรู้สึกว่าคุณภาพการทำงานสนับสนุนพวกเขา

2. Interaction องค์ประกอบของลักษณะผู้นำแบบนี้จะพยายามใช้พฤติกรรมไปในทางการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มของบุคคลที่อยู่ใต้บังคับบัญชา พยายามพัฒนาการใช้กลุ่มและสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา ทำให้สมาชิกกลุ่มมีสัมพันธที่ดีต่อกันตลอดจนสร้างบรรยากาศที่ดีและให้ความอบอุ่นแก่ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา

3. Goal Emphasis องค์ประกอบของลักษณะผู้นำแบบนี้จะมีพฤติกรรมที่ชักจูงหรือจูงใจให้ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาทุกคนพยายามกระทำและคำนึงถึงเป้าหมายขององค์การ ผลงานหรือความสำเร็จขององค์การผู้นำแบบนี้จะมุ่งให้ความสนใจในตัวผลิตผลขององค์การเป็นพิเศษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นว่าเป็นประโยชน์ในการศึกษาไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(Production Orientation) จึงพยายามกระตุ้นและเร่งเร้าให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนมีความกระตือรือร้นที่จะให้บรรลุเป้าหมายอันนั้นได้

4. Work Facilitation องค์ประกอบของลักษณะผู้นำแบบนี้จะมีพฤติกรรมที่พยายามทำให้กลุ่มบุคคลในองค์กรนั้น ทำงานทุกอย่างเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของกลุ่มและองค์การ โดยการใช้วิธีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีการวางแผน และมีการร่วมมือจากทุกฝ่ายในองค์กร กล่าวได้ว่าเป็นส่วนผสมของการเน้นในตัวผลผลิต (Production Orientation) กับเน้นในตัวงาน (Initiating Structure) มาประกอบกันเพื่อความสำเร็จของงาน

นอกจากนี้ภาวะผู้นำสามารถแบ่งออกอย่างกว้างๆ โดยตามลักษณะของพฤติกรรมในการทำงาน ลักษณะขององค์ประกอบที่สำคัญของพฤติกรรมผู้นำที่กล่าวมานั้นสอดคล้องกับคุณลักษณะทั่วไปของผู้นำที่มีประสิทธิผลตามที่ Warren Bennis (2008 อ้างในชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. 2557 : 14) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. ผู้นำกำหนดทิศทางและแนวทางปฏิบัติให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา โดยการทบทวนให้เห็นว่าอะไรคือสิ่งสำคัญ และทำไม่สิ่งที่ผู้ใต้บังคับบัญชาทำถึงนำไปสู่การสร้างการเปลี่ยนแปลง
2. ผู้นำสร้างความไว้วางใจ
3. ผู้นำขอรับการลงมือ ปฏิบัติและการกล้าเสี่ยง หมายความว่า ผู้นำชอบทำงานเชิงรุกและพร้อมที่จะเสี่ยงเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ
4. ผู้นำเป็นผู้ให้ความหวัง ทั้งในเชิงของรูปธรรมและสัญลักษณ์ เพื่อเสริมแรงความเชื่อว่าการสำเร็จจะได้รับการบรรลุในที่สุด

2.2.2 การติดต่อสื่อสาร

2.2.2.1 นักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า “การติดต่อสื่อสาร” ไว้ดังนี้

สัลมาน สะบูดิง (2551 : 39) การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การส่งข้อมูล ข่าวสาร แนวคิด ความรู้สึก ความคิดเห็น รวมทั้งทัศนคติจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง โดยอาศัยการสื่อสารสองทางต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

ภารดี อนันต์นารี (2556 : 139) การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การติดต่อส่งข่าวสารข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ทัศนคติต่าง ๆ จากบุคคลหนึ่งหรือหลายคน ไปยังบุคคลหนึ่งหรือหลายคน และในการติดต่อสื่อสารนั้น จะต้องมีผู้ส่งข่าวสาร และมีผู้รับข่าวสาร

สุพานี สฤษฎ์วานิช (2549 : 337) การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การเคลื่อนย้ายหรือส่งผ่านข่าวสาร ข้อมูล หรือ ความหมายบางอย่างของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เพื่อให้เกิดความเข้าใจกัน หรือวัตถุประสงค์บางอย่างตามที่ต้องการ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2545 : 253) การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การเคลื่อนย้ายข้อมูลข่าวสารจากผู้ส่ง (Sender) ไปยังผู้รับ (Receiver) ด้วยข้อมูลข่าวสารที่ทำให้ผู้รับเข้าใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การติดต่อสื่อสาร หมายถึง สถานศึกษาที่มีระบบการส่งข่าวสาร ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ทักษะคติต่าง ๆ อย่างถูกต้อง ชัดเจน และทันเหตุการณ์ ระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้เทคนิคและเครื่องมือทางการสื่อสารที่หลากหลายและมีการกระจายอย่างทั่วถึง ใช้หลักเหตุผลในการสื่อสาร มีการสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และมีระบบในการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาที่ถูกต้องสอดคล้องตรงกัน

2.2.2.2 ความสำคัญของการติดต่อสื่อสาร

การติดต่อสื่อสารเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในการดำรงชีวิตทั้งเรื่องส่วนตัว งาน ความรู้ ความเข้าใจ ในแนวคิดและการมีทักษะในการติดต่อสื่อสารจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน สามารถแบ่งความสำคัญของการติดต่อสื่อสารออกเป็น 3 ด้าน (สุพานิ สฤกษ์วานิช. 2549 : 337) ดังนี้

1. ด้านผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารจะใช้เวลาส่วนใหญ่มากกว่า 70% โดยเฉลี่ยในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร เช่น การประชุมที่นัดหมายไว้ และไม่ได้นัดหมายไว้ การตรวจตรางานและการโทรศัพท์ เป็นต้น
2. ด้านส่วนบุคคล การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานนั้น ปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญมากก็คือการมีทักษะหรือความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับคนอื่น ซึ่งรวมถึงการนำเสนองาน ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเหมาะสมด้วย เพื่อที่จะแสดงออกถึงความรู้ ความสามารถ ความคิดเห็นและทักษะต่าง ๆ ของตนให้ประจักษ์แก่ผู้อื่น หรือแสดงความสามารถในการโน้มน้าวแนวคิดของตนเองให้เกิดผลได้
3. ด้านขององค์การ การสื่อสารที่มีประสิทธิผลจะช่วยสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพให้เกิดขึ้น และสร้างความเข้าใจตลอดจนความสัมพันธ์อันดีระหว่างฝ่ายบริหารกับพนักงาน ทำให้เกิดการแรงงานสัมพันธ์ที่ดี และนอกจากนั้นการสื่อสารยังช่วยสร้างสรรค์ จรรโลงวัฒนธรรมองค์การให้แข็งแกร่ง ตลอดจนสร้างองค์การให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ และถ้าองค์การจะต้องมีการเปลี่ยนแปลง สื่อสารภายในองค์การจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารการเปลี่ยนแปลงประสบความสำเร็จได้ในระดับหนึ่ง

2.2.2.3 องค์ประกอบของการติดต่อสื่อสาร

สุพานิ สฤกษ์วานิช (2549 : 340) และ ภารดี อนันต์นาวิ (2556 : 140) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของการติดต่อสื่อสาร ระบบการติดต่อสื่อสาร มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. ผู้ส่งหรือผู้สื่อสาร (Sender or Source) หมายถึง ผู้เริ่มการติดต่อ หรือเป็นแหล่งข่าวสาร ซึ่งทำหน้าที่ส่งข่าวหรือกระจายข่าวสาร ลักษณะของผู้ส่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ บุคคลคนเดียวและกลุ่มบุคคล ผู้ส่งนี้จะต้องรู้จักใช้วิธีการสื่อสาร หมายถึง รู้จักใช้สัญญาณต่าง ๆ เช่น ภาษาพูด อักษร กริยาท่าทาง เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ข่าวสาร (Message) หมายถึง สิ่งที่ผู้ส่งต้องการให้ผู้รับเข้าใจตรงกับผู้ส่ง ซึ่งอาจมิใช่คำพูด หรือตัวอักษรเท่านั้น แต่ครอบคลุมไปถึงสิ่งต่าง ๆ ด้วย เช่น กริยาท่าทาง คำพูดหรือภาษา สิ่งที่ดีพิมพ์ สัญลักษณ์อื่น ๆ ช่องทางหรือวิธีการ (Channel) หมายถึง วิธีการที่จะนำเอาข่าวสารไปสู่ผู้รับ บางครั้ง เรียกว่า “สื่อการติดต่อสื่อสาร”

3. การใส่รหัส (Encoding) คือการเลือกวิธีการที่จะแปลงความคิดออกมาให้อีกฝ่ายหนึ่งเข้าใจ เช่น จากความคิดก็จะแปลงมาเป็นภาษาเขียน ภาษาพูด หรือภาษาสัญลักษณ์ต่าง ๆ

4. การสื่อสารช่องทางการติดต่อสื่อสาร (Channel) ช่องทางจะเป็นตัวกลางในการสื่อสาร ในการเลือกช่องทางการที่จะสื่อสารนั้น อาจจะทำได้หลายวิธี เช่น ใช้การพูดแบบเผชิญหน้า การโทรศัพท์ การส่งบันทึกข้อความ ส่งจดหมาย รายงาน ส่ง E-mail เป็นต้น

5. การถอดรหัส (Decoding) เป็นการที่ผู้รับจะทำการตีความแปลความ และทำความเข้าใจในข่าวสารข้อมูลที่ได้รับจากผู้ส่ง

6. ผู้ส่งหรือผู้สื่อสาร (Sender of Source) หมายถึง ผู้เริ่มการติดต่อ หรือเป็นแหล่งการข่าวสาร ลักษณะของผู้ส่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ บุคคลคนเดียวหรือกลุ่มบุคคล ผู้ส่งนี้จะต้องรู้จัก ผู้ส่งนี้จะต้องรู้จักใช้วิธีการใส่รหัส หมายถึง รู้จักใช้สัญญาณต่าง ๆ เช่น ภาษาพูด อักษร หรือใช้วิธีการ เช่น Audio เป็นการติดต่อที่ใช้เสียงเป็นเครื่องช่วย Visual ใช้ภาพหรือตัวหนังสือเป็นเครื่องมือ Audio – Visual เป็นการสื่อสารทั้งที่มีภาพและเสียง

7. ผู้รับ (Receive) หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นเป้าหมายของการสื่อสาร ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ส่งจะมีจุดประสงค์ให้ผู้รับเกิดความพอใจในข่าวสาร ผู้รับจะต้องมีการแปรรหัส อย่างถูกต้องด้วย โดยทั่วไปสิ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้รับก็เช่นเดียวกันคือ ความรู้ของผู้รับเอง ความชำนาญในการแปลความหมาย ทักษะคติของผู้รับต่อผู้ส่งและต่อข่าวสารระบบสังคมและวัฒนธรรมของผู้รับ เป็นต้น

8. ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ผู้รับจะแสดงให้ผู้ส่งเห็นว่า การติดต่อสื่อสารนี้ประสบความสำเร็จหรือไม่ โดยการส่งผ่านข้อมูลย้อนกลับไปให้ผู้ส่ง ถ้าปราศจากการส่งข้อมูลย้อนกลับ จะเป็นการสื่อสารแบบทางเดียวซึ่งผู้ส่งจะไม่ทราบว่าผู้รับได้รับข่าวสารหรือไม่ และการส่งข้อมูลย้อนกลับ จะทำให้การติดต่อนั้นมีชีวิตชีวาสนุกสนาน ทำให้การสื่อสารต่อเนื่องไปได้

2.2.2.4 แบบของการติดต่อสื่อสาร

การติดต่อสื่อสาร มีการจำแนกการติดต่อสื่อสารออกเป็น 2 แบบตามแนวคิดของ Barnard (จันทราณี สงวนนาม. 2551 : 224) คือ การติดต่อสื่อสารแบบพิธีการ และการติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นพิธีการ

1. การติดต่อสื่อสารแบบพิธีการ (Formal Communication) หมายถึง การติดต่อสื่อสารที่มีระเบียบแบบแผนข้อกำหนดวางไว้ชัดเจนแจ้งการติดต่อเป็นลายลักษณ์อักษร หรือเป็นระเบียบตามแบบแผนและธรรมเนียมการบริหารราชการส่วนใหญ่

2. การติดต่อสื่อสารแบบไม่เป็นพิธีการ (Informal Communication) หมายถึง การติดต่อสื่อสารที่มีได้ดำเนินการไปตามระเบียบแบบแผนที่กำหนดไว้ ส่วนใหญ่คำนึงถึง ความรู้จักชอบ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้เผยแพร่เอกสารนี้
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พอ คู่กันเคยกันเป็นส่วนตัว การติดต่อมักดำเนินไปในรูปของบุคคลกับบุคคล หรือบุคคลกับองค์การเสีย เป็นส่วนใหญ่

การวิเคราะห์แบบของการติดต่อสื่อสารตามแนวทางของ Katz and Kahn citing Hoy and Miskel (จันทร์ธานี สงวนนาม. 2551 : 225) มี 3 รูปแบบ ดังนี้

1. การติดต่อสื่อสารจากบนไปสู่ล่าง (Downward Vertical Flow) เป็นลักษณะของการติดต่อสื่อสารที่เป็นไปตามสายบังคับบัญชา จากบนมาสู่ล่างในลักษณะของ คำเตือน คำยืนยัน นโยบาย และระเบียบต่าง ๆ

2. การติดต่อสื่อสารจากล่างสู่บน (Upward Vertical Flow) เป็นการติดต่อสื่อสารจากผู้ร่วมงานขึ้นไปสู่ผู้บังคับบัญชาในลักษณะของการนำเสนอข้อมูล ข้อเสนอแนะ หรือ รายงานผลเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาตรวจสอบความถูกต้อง

3. การติดต่อสื่อสารตามแนวนอน (Horizontal Communication) เป็นลักษณะของการติดต่อสื่อสารระดับเดียวกันระหว่างหมู่สมาชิกในองค์การในลักษณะของการปรึกษาหารือ การติดต่อสื่อสารในลักษณะนี้ อาจเป็นได้ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และมีจุดมุ่งหมายเพื่อขอความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ จากบุคลากรระดับเดียวกันและมักจะแสดงออกในรูปของการเขียนที่ไม่เป็นทางการมากนัก

2.2.2.5 บทบาทผู้บริหารการศึกษาในการติดต่อสื่อสาร

บทบาทผู้บริหารการศึกษาในการติดต่อสื่อสารตามแนวคิดของ Mintzberg (ภารดี อนันต์ นาวี. 2556 : 154) ได้กล่าวถึงการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมีความสำคัญต่อผู้บริหารเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุผล 2 อย่าง คือ ประการแรก การติดต่อสื่อสารเป็นกระบวนการที่จำเป็นต่อความสำเร็จของการปฏิบัติหน้าที่การบริหารทางการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ และการควบคุม ประการที่สองการติดต่อสื่อสารเป็นกิจกรรมที่ใช้เวลาของผู้บริหารค่อนข้างมาก ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีบทบาทในการติดต่อสื่อสาร ดังนี้

1. บทบาทความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Role) ผู้บริหารที่เป็นผู้นำของหน่วยงานขององค์การของพวกเขา เกี่ยวพันกับผู้ใต้บังคับบัญชา ลูกจ้าง และผู้จำหน่าย ต้องติดต่อกับเพื่อนร่วมงานภายในองค์การอีกด้วย ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารใช้เวลาติดต่อกับพวกเขาประมาณ 45 เปอร์เซ็นต์ กับเพื่อนร่วมงาน ประมาณ 45 เปอร์เซ็นต์ กับบุคคลที่อยู่ภายนอกหน่วยงาน และ ประมาณ 10 % กับผู้บังคับบัญชา

2. บทบาททางข่าวสาร (Informational Roles) ผู้บริหารจะแสวงหาข่าวสารจากเพื่อร่วมงานผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา และการติดต่อกับบุคคลอื่น ๆ เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่อาจจะมีผลกระทบ ต่องานและความรับผิดชอบของพวกเขายังเป็นผู้เผยแพร่ข่าวสารที่มีความสำคัญอีกด้วย นอกจากนี้ยังให้ข่าวสารกับหน่วยงานและเพื่อร่วมงาน และองค์การภายนอกที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. บทบาททางการตัดสินใจ (Decisional Role) ผู้บริหารต้องดำเนินโครงการใหม่ๆ จัดการ ความยุ่งยากต่าง ๆ และจัดสรรทรัพยากรให้กับสมาชิกและแผนกงาน และต้องติดต่อสื่อสารไปยัง บุคคลอื่น

จากการศึกษาแนวคิดการติดต่อสื่อสารสามารถสรุปได้ว่า การติดต่อสื่อสารเป็นสิ่งที่มี ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในการดำรงชีวิตทั้งเรื่องส่วนตัว เรื่องงาน เพื่อส่งข่าวสาร ข้อเท็จจริง ความ คิดเห็น ทักษะคิดต่าง ๆ อย่างถูกต้อง ชัดเจน และทันเหตุการณ์ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้เกิด ความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาที่ถูกต้องสอดคล้องตรงกัน

2.2.3 การบริหารจัดการ

2.2.3.1 จากการศึกษาของการบริหารจัดการได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่านดังนี้

เสนาะ ตีแยว (2543 : 1) การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานกับคน และวัตถุให้ บรรลุเป้าหมายขององค์กร เน้นที่การใช้ทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรวัตถุให้บังเกิดผลประโยชน์ต่อ องค์กร

กมลทิพย์ ใจเที่ยง (2546 : 27) การบริหารจัดการ หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ดำเนินงานเกี่ยวกับคน วัสดุอุปกรณ์ การจัดการ โดยใช้ศาสตร์และศิลป์ในการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

ธงชัย สันติวงษ์ (2546 : 25) การบริหาร หมายถึง การบริหารงานของหัวหน้าหรือผู้นำที่ จะต้องกระทำเพื่อให้กลุ่มต่าง ๆ ที่มีคนหมู่มากมาอยู่ร่วมกันและร่วมกันทำงานเพื่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จนสำเร็จผลโดยได้ประสิทธิภาพ

สุนีย์ ทองห่อ (2549 : 14) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า การบริหารเป็น กระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ คือ การวางแผนการ จัดการองค์กร การนำและการควบคุม ซึ่งมีบุคคลและหรือกลุ่มบุคคลร่วมกันดำเนินงานให้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งใช้กำลังคน และทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิด ประสิทธิภาพต่อองค์กร

รัตนา มณฑลเพชร (2550 : 12) ได้กล่าวถึงการบริหารเป็นกระบวนการทำงานรวมกันของ บุคลากรในองค์กร เพื่อความสำเร็จในวัตถุประสงค์ที่องค์กรกำหนดไว้ โดยอาศัยทรัพยากรทางการ บริหารที่องค์การมีอยู่ รวมถึงการอาศัยเทคนิค วิธีการ และกระบวนการต่าง ๆ ผสมผสานให้ สอดคล้องกันอย่างเหมาะสม

สัมมา ธนินิธย์ (2556 : 200) การจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร หมายถึง ระบบการทำงาน ที่เป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่สมาชิกทุกคนให้ความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาการ ดำเนินการขององค์กรอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งที่จะตอบสนองความต้องการ และสร้างความพอใจให้กับ ลูกค้า ซึ่งจะสร้างโอกาสทางธุรกิจความได้เปรียบในการแข่งขันและพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารและการจัดการ หมายถึง การดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยการจัดสรรทรัพยากรทางการบริหารที่เอื้อต่อการดำเนินงาน เช่น ทรัพยากรบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณ เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน และประสานความสัมพันธ์เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.3.2 ลักษณะการบริหารจัดการ

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะการบริหารจัดการไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2544 : 6) กล่าวถึงลักษณะการบริหารจัดการสมัยใหม่จะมีลักษณะดังนี้

1. สถานศึกษาจะมีขนาดเล็กลง การจัดการศึกษาจะต้องจัดให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน ควรได้รับการดูแลและพัฒนาเป็นรายบุคคล
2. การจัดโครงสร้างองค์การจะใช้ทีมงานเป็นฐานเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรที่มีความชำนาญแตกต่างกันลดความเป็นสังกัด แต่เพิ่มการประสานงานกับกลุ่มบุคคลที่จะทำงานสำเร็จ
3. ให้อำนาจการตัดสินใจแก่ผู้ปฏิบัติมากขึ้น
4. สายงานบริหารแบบราบมากกว่าเป็นแบบปิรามิด ไม่มีสายการบังคับบัญชาหลายชั้น ทำให้มีการตัดสินใจที่ต่ออย่างฉับไวขึ้น และเป็นการดำเนินงานที่รวดเร็วขึ้น
5. การปฏิบัติงานเน้นการเป็นส่วนหนึ่งของทีมและการเป็นกระบวนการหนึ่งของระบบมากกว่าเป็นหน้าที่เฉพาะ
6. องค์การสมัยใหม่จะเป็นองค์การที่ใช้ความรู้เป็นฐาน บุคลากรในองค์การจะมีความเป็นวิชาชีพ การทำงานในบรรยากาศที่ร่วมกันกำหนดกฎเกณฑ์ของกิจกรรม บทบาทของผู้บริหารจะปรับเปลี่ยนเป็นผู้ช่วยเหลือให้สามารถทำงานให้บังเกิดผล
7. องค์การสมัยใหม่จะเน้นการสร้างวิสัยทัศน์และทัศนคติของบุคคลในองค์การ
8. ภาวะการนำความรู้ความเข้าใจในพฤติกรรมศาสตร์จะมีความสำคัญยิ่งขึ้น

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2548 : 29) ได้กล่าวถึง ลักษณะของการบริหารจัดการ (The Nature of Management) สามารถศึกษาได้ 2 แนวทาง ดังนี้

1. หน้าที่ของการบริหารจัดการ (The Functions of Management) การบริหารจัดการ หมายถึง การทำให้บรรลุเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลโดยใช้กระบวนการ (ซึ่งเรียกว่าหน้าที่) วางแผน การจัดองค์การ การจัด กำลังคน การอำนวยความสะดวกและควบคุมทรัพยากรขององค์การ เป็นต้น

1.1 การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดเป้าหมาย (goals) และวัตถุประสงค์ (Objectives) ขององค์การ การจัดทำยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ การใช้งบประมาณและจัดสรรทรัพยากร การกำหนดนโยบายและขั้นตอนการทำงาน เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 การจัดองค์การ (Organizing) เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบงาน การกำหนดโครงสร้างองค์การ การระบุนโยบายสัมพันธระหว่างความรับผิดชอบกับอำนาจ การกำหนดภาระงานของตำแหน่งต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติให้สำเร็จได้ตามแผน รวมถึง การมอบหมายงานให้แก่หน่วยงานย่อยพร้อมจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติงาน

1.3 การจัดกำลังคน (Staffing) ได้แก่ การคัดเลือกบุคคลลงในตำแหน่งต่าง ๆ รวมถึงการฝึกอบรมสอนแนะ ช่วยเหลือให้ได้พัฒนาความรู้และทักษะที่เหมาะสมกับงาน

1.4 การอำนวยการ (Directing) ได้แก่ การใช้อำนาจอิทธิพลและให้รางวัลเพื่อจูงใจหรือกระตุ้นพฤติกรรมการทำงานของพนักงานให้สู่เป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งรวมถึงการกระจายงาน การประสานงาน และบริหารความขัดแย้ง รวมอยู่ด้วย

1.5 การควบคุม (Controlling) หมายถึง การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน สร้างระบบการรายงาน การกำกับการทำงานของพนักงานให้เป็นไปตามขั้นตอนสู่เป้าหมายรวมทั้งการให้คุณให้โทษตามจำเป็น เป็นต้น

2. บทบาทของการบริหารจัดการ (Managerial Roles) เป็นการศึกษาการบริหารจัดการโดยวิธีของ Mintzberg (1973) ที่เฝ้าสังเกตจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้บริหารปฏิบัติตามหน้าที่ประจำวันของการบริหารจัดการทั้ง 5 ประการดังกล่าวแล้ว ยังสามารถจัดเป็นบทบาทหลักได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

2.1 บทบาทด้านข่าวสาร (informational roles) เป็นบทบาทที่เกี่ยวกับการจัดการระบบข้อมูลข่าวสาร การสร้างเครือข่ายของข่าวสาร การแสวงหาข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ และเผยแพร่ไปยังบุคคลและหน่วยงานที่ต้องการใช้ข่าวสารนั้นทั้งภายในและภายนอกองค์การ

2.2 บทบาทด้านความสัมพันธ์ (Interpersonal roles) เป็นบทบาทที่เกี่ยวกับการสร้างสัมพันธภาพของผู้นำกับหน่วยงานหรือบุคคลอื่น เช่น บทบาทฐานะเป็นสัญลักษณ์หรือหัวหน้าเข้าร่วมกิจกรรมของสังคม บทบาทการเป็นประธานของงานหรือกิจกรรมในโอกาสต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก บทบาทในการสร้างความสมัคสมานของบุคคลต่าง ๆ ขององค์การ เป็นต้น

2.3 บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional roles) เป็นบทบาท ที่ผู้นำทำกิจกรรมในการเลือกวิธีการหรือเลือกแนวปฏิบัติ เช่น การริเริ่มการเปลี่ยนแปลง การแก้ปัญหาการต่อรองต่าง ๆ และการจัดสรรทรัพยากร เป็นต้น

ธีระ รุญเจริญ (2546 : 66) ได้กล่าวถึง ลักษณะการบริหารตามแนวปฏิรูปการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545 ไว้ดังนี้

1. เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารโดยองค์คณะบุคคล
2. เป็นการบริหารที่เน้นการดำเนินจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน
3. เป็นการบริหารที่ใช้บุคคลมืออาชีพ
4. เป็นการบริหารที่ต้องมีการตรวจสอบและประเมินตามมาตรฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. เป็นการบริหารที่เน้นเป็นพิเศษที่สถานศึกษาใช้การกระจายอำนาจการบริหาร 4 ด้าน คือ งานบริหารทั่วไป งบประมาณ บุคลากร และวิชาการ และเน้นการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

6. เป็นการบริหารที่เน้นการกระจายอำนาจไประดับท้องถิ่น

7. เป็นการบริหารที่อาศัยองค์กรวิชาชีพ

8. เน้นคุณธรรม จริยธรรม

9. เป็นการบริหารที่ต้องประกันคุณภาพให้แก่ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

จากการศึกษาแนวคิดการบริหารและการจัดการสามารถสรุปได้ว่า เป็นการบริหารที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบ จัดโครงสร้างองค์การอย่างชัดเจน การปฏิบัติงานเน้นการเป็นส่วนหนึ่งของทีม โดยทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ประสานความสัมพันธ์เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการบริหารและการจัดการยังมีบทบาทสำคัญของผู้บริหารอีกด้วย เช่น บทบาทด้านข่าวสาร บทบาทด้านความสัมพันธ์ และบทบาทด้านการตัดสินใจ

2.2.4 การมีส่วนร่วมของชุมชน

2.2.4.1 จากการศึกษาของการมีส่วนร่วมได้มีผู้ที่มีความหมายไว้หลายท่านดังนี้

กรมสามัญศึกษา (2543 : 18) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจรวมดำเนินการ รวมสนับสนุนและส่งเสริมในกิจการใดๆ ที่มีผลกระทบต่อตัวประชาชน ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 119) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมมีความหมายของการมีบทบาทรวมกัน แสดงถึงความเท่าเทียมมากกว่าและสะท้อนถึง “กระบวนการ” มากขึ้นแทนที่ จะมุ่งเฉพาะที่ “ผลลัพธ์” แต่เพียงอย่างเดียว เป็นการรวมคิด ร่วมทำ

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2547 : 48) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษา หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารการศึกษา ไม่ว่าจะมีส่วนร่วมในการวางแผน การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การประสานงาน ตลอดจนการประเมินผล ในลักษณะของการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมแก้ไขปัญหาด้วยความเสียสละและเต็มใจสมัครใจมากกว่าจะถูกขอร้องแกมบังคับ การเปิดโอกาสให้โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหาร จะช่วยในการตัดสินใจละเอียดถี่ถ้วนมีโอกาสผิดพลาดน้อย ก่อให้เกิดผลดีแก่หน่วยงาน

สัลมาน สะบูดีง (2551 : 36) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียน ในโรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ ของโรงเรียน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555 : 228) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกับการดำเนินกิจการและการตัดสินใจ ซึ่งก่อให้เกิดผลดีต่อการขับเคลื่อนองค์กร เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือเครือข่าย เพราะมีผลในทางจิตวิทยาเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ความคิดเห็นถูกรับฟังและนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนา และที่สำคัญผู้ที่มีส่วนร่วมจะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการหรือองค์การ ความรู้สึกเป็นเจ้าของจะเป็นพลังในการขับเคลื่อนองค์การและหน่วยงานที่ดีที่สุด

รลิตา นิลพัทธ์ (2555 : 62) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือคนมีส่วนรวมในการดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง มีการตัดสินใจร่วมกัน ร่วมกันคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ปัญหา มีการติดต่อสื่อสาร เรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการดำเนินการรวมกันในกระบวนการวางแผน ร่วมดำเนินการรวมประเมินและรวมปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

อัคราภรณ์ มาตรา (2555 : 37) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามามีส่วนช่วยเหลือหรือสนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ หรือกิจกรรมใดๆ ได้มีส่วนร่วมปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น โดยตั้งแต่เริ่มกระบวนการจนกระทั่งสิ้นสุด เพื่อแสวงหาทางเลือก และการตัดสินใจต่าง ๆ การร่วมกันวางแผน ร่วมกันทำ ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันประเมินผลและ ร่วมกันรับผลประโยชน์ ในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งซึ่งกระทำร่วมกันด้วยความสมัครใจหรือตามบทบาทหน้าที่โดยการใช้ความรู้ความสามารถและทรัพยากรร่วมกันเพื่อพัฒนาให้งานบรรลุวัตถุประสงค์

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีโอกาสปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น ตั้งแต่การร่วมกันวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันประเมินผล เพื่อแสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้วยวิธีที่หลากหลาย และสนับสนุนทรัพยากรที่ใช้จัดการศึกษา เช่น ทรัพยากรบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อให้การจัดการศึกษาประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

2.2.4.2 หลักการและลักษณะของการมีส่วนร่วม

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555 : 228) ได้อธิบาย หลักของการมีส่วนร่วมไว้ว่า หลักของการมีส่วนร่วม ในความหมายของการบริหารจัดการจะมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับ “การตัดสินใจ” นั่นคือ การมีส่วนร่วมจะนำไปสู่การตัดสินใจร่วมกันอย่างมีคุณค่าและอย่างชอบธรรม และต้องเป็นการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (Meaningful Participations) ไม่ใช่เพียงวางระบบไว้ให้ดูเหมือนกันว่าได้จัดกระบวนการให้มีส่วนร่วมแล้วเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับบรินทร์ พัฒนพงศา (อ้างในอัคราภรณ์ มาตรา. 2555 : 40) ได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานสำคัญ 8 ประการที่ควรคำนึงถึง คือ

1. ต้องคิดว่ามนุษย์มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้เพราะถ้ามีการใช้เทคโนโลยีที่มนุษย์ไม่ได้มาร่วมคิดร่วมรับรู้หรือเข้าใจเพียงพอก็อาจจะไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควรหรือตรงกันข้ามใช้เพื่อทำลายเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเองหรือสิ่งแวดล้อมได้

2. เชื่อว่ามนุษย์ต่างมีความคิดและศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน

3. เชื่อว่าทุกคนไม่ได้ชั่วตั้งแต่เกิดโดยเหตุที่เขาอาจอยู่นั้นมิใช่จากกรรมเก่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. เชื่อว่าชาวชุมชนต่าง ๆ มักมีภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของตนในระดับหนึ่ง บางเรื่องที่ชาวชุมชนยึดถือจึงค่อย ๆ ให้ปรับตัวผสมผสานกับวิทยาการภายนอก

5. เชื่อว่าตนต่างจากชาวบ้านอยู่ไม่น้อยและชาวบ้านเองก็แตกต่างกันอยู่บ้างดังนั้นการจะให้มีส่วนร่วมจะเอาใจเราฝ่ายเดียวไม่ได้

6. ต้องคิดว่ามนุษย์มีความสามารถพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของตนให้ได้ดี ถ้าได้รับโอกาสที่จะได้คิดร่วมเข้าใจและร่วมจัดการ (Active partner) เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม การที่มนุษย์บางกลุ่มปฏิเสธเทคโนโลยีอย่างสิ้นเชิงก็จะเป็นไปตามระดับการเข้าใจในเทคโนโลยีนั้นอย่างถูกต้องหรือไม่ และมีกลวิธีปรับความเข้าใจนั้นมาสู่ระดับที่แต่ละฝ่ายยอมรับได้เพียงใดซึ่งต้องให้ได้รับโอกาสที่จะเข้าใจและยอมรับให้เหมาะสมกับตนอย่างเหมาะสม

7. อาจใช้การมีส่วนร่วมในหลายรูปแบบ เช่น รูปแบบโดยตรง คือ การมีส่วนร่วมโดยตัวบุคคลแต่ละคน หรือ ประชาชนก่อตั้งองค์กรขึ้นมามีส่วนร่วม หรือ ให้มีตัวแทนมามีส่วนร่วมโดยอ้อม ซึ่งย่อมขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละพื้นที่ เช่น ในพื้นที่ประชาชนมีศรัทธาในตัวแทนของเขามาก การให้ตัวแทนมาร่วมด้วยก็เพียงพอแต่ก็มักพบว่า แม้ในหมู่บ้านเดียวกันจะมีประชาชนหลากหลายกลุ่มจึงเลือกผู้แทนของกลุ่มต่าง ๆ หลายภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มเติม นอกจากจะทำให้ผู้นำทางการมีส่วนร่วมด้วยเพียงคนเดียว

8. การมีส่วนร่วมยิ่งเพิ่มขึ้นเมื่อมีสภาพที่เหมาะสมต่อไปนี้

8.1 ประชาชนในท้องถิ่นได้รู้สึกว่าได้ควบคุมโชคชะตาของตนเองแทนที่จะเป็นบุคคลอื่นที่ “เขาไม่รู้จัก” หรือที่ “เขาไม่ไว้วางใจ” ที่อาจบอกว่าจะมาช่วยเขา แต่เขาเคยพบมาบ่อยครั้งว่าไม่ได้ช่วยจริงจังพอ

8.2 ผู้ที่จะเข้าร่วมต้องมีอิสรภาพได้รับความเสมอภาคและได้รับความจริงใจให้เข้ามามีส่วนร่วมจะเกิดขึ้นอย่างเต็มที่และจริงจังเมื่อบุคคลนั้น ๆ ไม่ถูกบังคับให้ยอมเข้าร่วมและที่สำคัญคือต้องเข้าร่วมด้วยโดยเท่าเทียมกับผู้มาร่วมทำกิจกรรมด้วยทุกคน อีกทั้งต้องการให้ความจริงใจด้วย

8.3 ผู้ที่จะเข้าร่วมด้วยต้องมีความสามารถที่จะมีส่วนร่วมด้วยได้กิจกรรมหลายเรื่อง ประชาชนทั่วไปอาจจะมีส่วนร่วมด้วยได้แต่บางเรื่องที่เป็นกิจกรรมเฉพาะ เช่น การค้นหาทางระบาดวิทยา เรื่องโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) การก่อสร้างอาคารสูงการทหาร ฯลฯ หากประชาชนเข้าร่วมด้วยอาจจะไม่ค่อยได้ผลหรือบางกรณีอาจเกิดความเสียหายได้

2.2.4.3 ลักษณะการมีส่วนร่วม

กรมสามัญศึกษา (2543 : 5) ได้กล่าวถึงแนวทางเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษามีดังนี้

1. แนวทางการจัดการการศึกษาสถานศึกษา และชุมชนมีการประสานความร่วมมือในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม มีการแสวงหาความรู้ ขอมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่อเผยแพร่ให้ผู้อื่นใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าไม่ถูกต้องใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งกรรมวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน

2. การบริหารและการจัดการศึกษา กำหนดให้องค์กรชุมชนรวมเป็นคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งจะรองรับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากกระทรวง ใดแก ดานวิชาการ งบประมาณการบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป

3. การระดมทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่นกำหนดให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่นกำหนดให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนใหม่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ระดมทรัพยากรและการลงทุนจากชุมชนมาใช้จัดการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ดังนั้น การมีส่วนร่วมถือเป็นตัวแปรที่สามารถส่งผลต่อการประเมิน โดย Brenes (อัคราภรณ์ มาตรา. 2555: 42) ได้สรุปถึงลักษณะการมีส่วนร่วมที่ประยุกต์ มีประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณา 10 ประการ

1. มีคณะผู้บริหารการมีส่วนร่วมพิจารณา เพื่อวางแผนการดำเนินการให้เหมาะสมว่าจะให้บุคคลใดกลุ่มใดเข้ามามีส่วนร่วมเมื่อใด และโดยวิธีใด ฯลฯ โดยคณะผู้บริหารการมีส่วนร่วมนี้ควรมีตัวแทนผู้ได้รับผลกระทบในจำนวนมากพอควรและให้ความหลากหลายมากพอ

2. ระยะเวลาและสถานที่ในการมีส่วนร่วมกับโครงการ โดยหลักการควรต้องให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมให้ต่อเนื่องตามวงจรชีวิตของโครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนโครงการยุติหรือหากคณะกรรมการเห็นว่าเหมาะสมอาจจัดให้ผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่แต่ละคนเกี่ยวข้องด้วยจริงๆ เท่านั้นก็ได้

3. การมีส่วนร่วมนี้ตามธรรมชาติอาจเกิดขึ้นไม่สม่ำเสมอหรือตลอดเวลาก็ได้ เช่น เวลาเกิดภัยพิบัติแต่ละคนก็มาช่วยกันแต่เมื่อหมดภัยแล้วก็กลับไปแยกกันอยู่เช่นเดิม แต่ถ้าตั้งองค์กรประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแก้ปัญหาในภัยพิบัติต่าง ๆ ในพื้นที่กว้างขวางขึ้น อาจต้องการตัวแทนประชาชนมีส่วนร่วมในเรื่องที่ยาวนานขึ้นและอาจใช้วิธีการมีจดหมายข่าวแจ้งเรื่องไปยังประชาชนทั่วไปก็ได้

4. จะให้การมีส่วนร่วมเป็นเป้าหมายปลายทางหรือจะเป็นแนวทาง คือ จะให้เพียงบุคคลต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องก็พอใจคิดว่าบรรลุวัตถุประสงค์บางสิ่งหรือจะพิจารณาว่าการมีส่วนร่วมเป็นแนวทางที่ต้องทำให้ดีโดยตอบให้ได้ว่า “หลังจากการมีส่วนร่วมแล้วจะมีอะไรดีขึ้น อะไรควรเกิดขึ้นอีกบ้าง ?” อันเป็นการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมที่เป็นวิธีการหรือกระบวนการที่ต้องดำเนินไปอย่างมีคุณภาพซึ่งทำให้งานเกิดความสำเร็จดียิ่งขึ้น

5. การมีส่วนร่วมนั้นมีมิติทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพโดย

5.1 ทางด้านปริมาณนั้น ถ้ามีคนมามีส่วนร่วมมากก็ควรทำให้ความสัมพันธ์ดีขึ้นมากก็จะทำให้องค์กรทางสังคมก่อตัวขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 ทางด้านคุณภาพควรให้การมีส่วนร่วมที่มีมิติที่จะช่วยขัดขวางความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างบุคคลหรือความเป็นนายเป็นบ่าวกันเปลี่ยนไปให้มีส่วนร่วมอย่างเสมอภาคกันยิ่งขึ้น จึงจะถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพดี

6. สถานการณ์การมีส่วนร่วมนั้นต้องคำนึงว่ามีส่วนร่วมที่แข่งขันมิใช่เกิดขึ้นจากการออกคำสั่ง แต่จะสร้างขึ้นเอง ดังนั้นการที่จะให้ผู้สั่งว่าให้มาร่วมกันให้เต็มที่ แล้วคนมาร่วมคงไม่ค่อยเกิดขึ้นได้มีวิธีการมีส่วนร่วมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดกระบวนการที่ดีต้องใช้ความพยายาม เพื่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้เกิดแนวคิดประชาสังคมมีจิตสำนึกสาธารณะชนและเคารพหลากหลายทางความคิดจนกระทั่ง เป็นวิถีชีวิตประจำวันของประชาชน โดยเฉพาะการคำนึงว่าเมื่อเกิดแนวคิดมุมมองที่หลากหลายร่วมกันก็ทำให้มุมมองกว้างขึ้น และเกิดความรอบคอบขึ้น

7. การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการทางสังคมและทางการศึกษาซึ่งหากเกิดขึ้นได้ คือ ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันไปด้วย จะเป็นเสมือนการให้การศึกษาแก่สังคมไปในขณะเดียวกัน แต่หลายโอกาสต้องให้เกิดความพร้อมในแต่ละเรื่องต้องใช้เวลาคอยบ้าง เช่นกัน

8. การมีส่วนร่วมรับรู้สภาพปัญหาโดยมีส่วนร่วมจะทำให้คนในชุมชนได้รู้สภาพที่เป็นจริงมากขึ้น การมีส่วนร่วมเพื่อค้นหาปัญหาทำให้เมื่อเห็นปัญหา แล้วจะนำความมุ่งมั่นที่จะคิดหาทางแก้ไขด้วยกันและร่วมแก้ปัญหาที่นั้น ๆ ได้จะทำเป็นบทเรียนที่จะแก้ปัญหาตนเองต่อไปได้

9. คนที่อยู่ร่วมกันในชุมชนส่วนใหญ่มิได้ใช้ชุมชนเป็นเพียงที่รวมคนคล้าย เอาก้อนหินมากองรวมกันเท่านั้นแต่คนในชุมชนหนึ่ง ๆ มักมีความผูกพันเอื้ออาทรต่อกันมีค่านิยมร่วมกันและมีความรับผิดชอบต่อชุมชน ฯลฯ เช่นกัน

10. ควรทำให้การมีส่วนร่วมมีลักษณะป็นอรรถประโยชน์ประกอบไปบ้างเพราะในสังคมไทย การมีอรรถประโยชน์จะช่วยให้บรรยากาศการมีส่วนร่วมเกิดขึ้นได้ดี ดังนั้น ในการประชุมถ้าใช้อรรถชนดนตรี เกมส์ กีฬาเข้าร่วมด้วย จะสร้างอารมณ์การมีส่วนร่วมให้เพิ่มขึ้นได้

จากการศึกษาแนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนสามารถสรุปได้ว่า เป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีโอกาสปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น เพื่อวางแผนการดำเนินการให้เหมาะสม โดยหลักการควรต้องให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันไปด้วย จะเป็นเสมือนการให้การศึกษาแก่สังคมไปในขณะเดียวกัน

2.3 แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับได้แก่ระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการประเมินตนเองต่อเนื่องทุกปีโดยสถานศึกษา และอย่างน้อยทุกสามปีโดย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่วยงานต้นสังกัดเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และระบบการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา ตามความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาโดยในแต่ละระดับ โดยมีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เป็นผู้ดำเนินการอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี เพื่อติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พรอมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน. 2556: 7)

2.3.1 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

จากการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพศึกษามีหน่วยงานและนักวิชาการหลากหลายท่านได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

กรมสามัญศึกษา (2542 ข : 14) การประกันคุณภาพ หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ในกระบวนการจัดการศึกษา ตั้งแต่การวางแผนไว้ตั้งแต่ตอนต้นเพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันกับผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546 : 7) ได้กล่าวถึงความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ว่าหมายถึง การบริหารจัดการและดำเนินการกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

รุ่ง แก้วแดง (2544 : 96) การประกันคุณภาพทางการศึกษา หมายถึง การทำงานตามปกติของครูเพียงแต่ปรับปรุงการทำงานให้เป็นกระบวนการ ขั้นตอนที่ชัดเจน ครูต้องการทำการวิจัย มีการเก็บข้อมูล มีการวิเคราะห์ มีการนำไปใช้ โดยสรุป คือ นำกระบวนการ PDCA มาใช้ในการทำงาน

พิชญ์ พงษ์ศรี (2549 : 177) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารภายในของสถานศึกษา การดำเนินการของต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐาน เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ โดยใช้การประเมินทั้งภายในและภายนอกเป็นกลไกสำคัญ

ดิเรก วรธมเศียรและคณะ (2557 : 80) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบตามแบบแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Auditing) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งที่เป็นผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้บริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษามีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมหรือแนวทางปฏิบัติใดๆ กระบวนการบริหารและกระบวนการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่าสถานศึกษา จัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสำเร็จการศึกษา มีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด และเป็นที่ยอมรับของสังคม

2.3.2 แนวคิดและหลักการประกันคุณภาพการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 (ดิเรก วรรณเศียรและคณะ. 2557 : 81) ได้ระบุเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ในหมวดที่ 6 มาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

มาตรา 47 ใหม้ ระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธี การประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 48 ใหม้ หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มี ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ใหม้ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มี การตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย และหลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ใหม้ การประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่ง อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

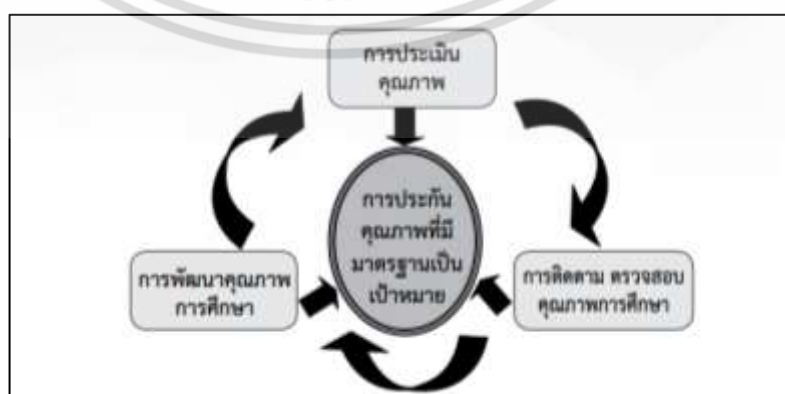
มาตรา 50 ใหม้ สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนใหญ่บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติภารกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) เป็นกลไกสำคัญที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง การประกันคุณภาพมีหลักการสำคัญ คือ การกระจายอำนาจ การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำงาน และการแสดงความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาประกอบด้วยกระบวนการดำเนินงานที่สัมพันธ์กัน 3 ส่วน (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2554 : 8) ดังนี้

1. การประเมินคุณภาพภายใน ซึ่งดำเนินการได้โดยสถานศึกษาเองหรือการประเมินโดยหน่วยงานต้นสังกัด
2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาต้องมีการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการกิจกรรมงานเป็นระยะ มีผู้รับผิดชอบการดำเนินงานเพื่อการรวบรวมสารสนเทศ และผลการติดตามตรวจสอบมาใช้ปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้จะแสดงว่าสถานศึกษาทำงานอย่างเป็นระบบแล้วยังเป็นการเตรียมตัวให้พร้อมรับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด อย่างน้อย 1 ครั้ง ภายใน 3 ปี และการประเมินคุณภาพภายนอกอีกด้วย
3. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นการดำเนินกิจกรรมใดๆเพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น โดยมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมาย ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาอาจเพิ่มเติมมาตรฐานที่เฉพาะเจาะจงเหมาะสมกับสภาพของชุมชนได้ มาตรฐานจะเป็นกรอบควบคุมการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ภาพที่ 2.1 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การเชิงนโยบายเพื่อใช้ในการพัฒนา เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากภาพที่ 2.1 จะเห็นว่ากระบวนการดำเนินงานทั้ง 3 ส่วน มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน เป็นวงจรการพัฒนาที่ไม่หยุดนิ่งโดยมีมาตรฐานเป็นหลักหรือเป้าหมาย รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 7) กล่าวถึง การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance : QA) ว่าเป็นกระบวนการเชิงระบบที่ครบวงจร โดยระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษามีแนวคิดเพื่อส่งเสริมและเสนอแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพ (Quality Control : QC) เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพและการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา

2. การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Auditing : QA) เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้ปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและการกำหนดมาตรฐานการปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3. การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment : QA) เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพอันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย การประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก

2.3.3 กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2549 : 3-4) หลักการในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษามี 3 ประการ ดังนี้

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization) โดยให้สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหาร รวมถึงการตัดสินใจดำเนินงาน ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการงบประมาณ บุคลากร และทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและให้อิสระแก่ผู้สอนในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตลอดจนให้สถานศึกษาสามารถปรับปรุงตนเองรับผิดชอบ และจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชน และสังคม

2. การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) โดยให้หน่วยงานทั้ง ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ปุชนีย์บุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือปราชญ์ชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ/คณะทำงานของสถานศึกษารวมคิดตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริม และติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา ตลอดจนรวมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาโดยรวม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) โดยสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันกำหนดเป้าหมาย (Goals) และจุดเน้นที่ต้องการพัฒนา (Focus Areas) เช่น ภายในช่วง 3 ปีนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยในวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ต้องสูงขึ้นจากฐานเดิม ร้อยละ 5-10 หรือในปการศึกษาหน้าผู้เรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 สามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างคล่องแคล่ว หรือภายใน 2 ปี สถานศึกษาจะต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ได้รับการยอมรับเรื่องการรักษาระบบนิเวศเพนต้น จากเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าว มีการร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา (School Improvement Plan) เลือุกยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เหมาะสมและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม สถานศึกษาจะต้องประชาสัมพันธ์ เป้าหมายและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาตลอดจนแผนพัฒนาสถานศึกษาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นสัญญาประชาคมและเพื่อให้ทุกฝ่ายมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน

2.3.4 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549 : 3) ได้กล่าวว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษามีกระบวนการดำเนินการที่สัมพันธ์กัน 3 ประการ ดังนี้

1. การพัฒนาคุณภาพเป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้บรรลุมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพ เป็นการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุน กำกับ ติดตาม ความก้าวหน้า และยืนยันการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายและบรรลุมาตรฐานที่กำหนด

3. การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินงานเพื่อตรวจสอบผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและการประเมินเพื่อรองรับมาตรฐานการศึกษาหรือการประเมินภายนอก และระบบการประกันคุณภาพระบบการประกันคุณภาพการศึกษาไทยตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 มาตราที่ 47 ประกอบด้วย 2 ระบบ คือ ระบบการประกันคุณภาพภายใน (Internal Quality Assurance) และ ระบบการประกันคุณภาพภายนอก (External Quality Assurance) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.3.4.1 การประกันคุณภาพภายใน

2.3.4.1.1 หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 11) มี 3 ประการ ดังนี้

(1) จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหาย โดยเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษาโดยสถานศึกษา จะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผนตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงต่อเนื่องเป็นระบบที่มีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

(3) การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษาโดยการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผนติดตามประเมินผลพัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

2.3.4.1.2 กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของการประกันคุณภาพมี 3 ขั้นตอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 7) ดังนี้

(1) การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐาน

(2) การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบ และติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

(3) การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในระดับเขตพื้นที่การศึกษาฯ และระดับกระทรวง

2.3.4.1.3 กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของหลักการการบริหารที่เป็นกระบวนการ (PDCA) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

(1) การร่วมกันวางแผน (Planning)

(2) การร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Doing)

(3) การร่วมกันตรวจสอบ (Checking)

(4) การร่วมกันปรับปรุง (Action)

2.3.4.1.4 ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้ และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และประกาศกฎกระทรวงดังที่กล่าว แล้ว ดังนั้น การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา จึงยึดหลัก 3 ประการ (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2554 : 10) ดังนี้

(1) การกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารและตัดสินใจดำเนินงานทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และทรัพยากรการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและผู้สอนทบทวนหน้าที่ในการสอน จัดกิจกรรมและ พัฒนาสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้ อย่างเต็มที่ สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ความต้องการของชุมชนและสังคมได้ มากที่สุด

(2) การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) หน่วยงานทั้ง ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น / ประชาชนชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาหรือ คณะทำงานในส่วนอื่นๆของสถานศึกษา โดยมีการร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริมและติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา

(3) การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) มาตรฐาน การศึกษาเป็นเป้าหมาย (Goals) ที่ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนต้องได้รับรู้เพื่อการพัฒนาาร่วมกัน และ เพื่อติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาว่าสามารถนำพานักเรียนไปสู่มาตรฐานที่กำหนด ร่วมกันไว้หรือไม่ จากเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าวสถานศึกษาต้องสร้างการมีส่วนร่วมใน การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (School Improvement Plan) เลือกกลวิธีการพัฒนาที่ เหมาะสม และสามารถทำให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม มีการประชาสัมพันธ์เป้าหมายและจุดเน้นที่ ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้ เพื่อเป็นสัญญาประชาคม และเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการ ทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน

2.3.4.2 การประกันคุณภาพภายนอก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำ หน้าที่ พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มี การตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการและแนวการจัด การศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 โดยให้มี การประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การ ประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน โดยให้ ความหมายของ “การประกันคุณภาพภายนอก” หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการ ประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 แนวคิดการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม

2.4.1 ความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอก

จากการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพภายนอกมีหน่วยงานและวิชาการหลากหลายท่านได้ให้ความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอกไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 10) ได้กล่าวว่า การประเมินภายนอก (External evaluation) คือ กระบวนการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงานซึ่งกระทำโดยกลุ่มบุคคลที่เป็นนักประเมินโดยอาชีพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าของหน่วยงานว่าได้มาตรฐานหรือไม่ เพียงใด

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546 : 3) ได้ให้ความหมายของการประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. เพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ผู้ประเมินภายนอกหรือคุณหมอโรงเรียนมีความอิสระ และเป็นกลาง ไม่มีผลประโยชน์ขัดแย้งกับการประเมินคุณภาพภายนอก จะนำไปสู่การเข้าถึงคุณภาพการศึกษาด้วยความเป็นกลาง เพื่อสร้างสรรค์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างแท้จริง

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน หมายถึง การติดตามตรวจสอบและการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หรือบุคคล หรือหน่วยภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองเพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา

2.4.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกสถานศึกษา เพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาดียิ่งขึ้น ซึ่งต้องเริ่มต้นจากการที่สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพของตนเอง ดำเนินการปรับปรุงคุณภาพ มีการกำกับติดตามคุณภาพ และมีระบบประเมินตนเองก่อน ต่อจากนั้นจึงรับการประเมินคุณภาพภายนอกโดยสมศ. ซึ่งจะดำเนินการพิจารณาและตรวจสอบจากผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา การประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกจึงควรสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพราะต่างมุ่งสู่มาตรฐานหรือคุณภาพที่คาดหวังให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน โดยมีวัตถุประสงค์ของ

การประเมินคุณภาพภายนอก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน. 2555 : 12) ดังนี้

วัตถุประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้ทราบระดับคุณภาพของสถานศึกษาในการดำเนินพันธกิจด้านต่างๆ
2. เพื่อกระตุ้นเตือนให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาและประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง
3. เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
4. เพื่อรายงานระดับคุณภาพและพัฒนาการในด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อตรวจสอบยืนยันสภาพจริงในการดำเนินงานของสถานศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา กรอบแนวทาง และวิธีการที่ สมศ. กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด
2. เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ช่วยสะท้อนความแตกต่างของแต่ละสถานศึกษาที่แสดงถึงอัตลักษณ์รวมทั้งผลสำเร็จของการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมและการขึ้นำสังคมของสถานศึกษาตามนโยบายของภาครัฐ
3. เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยพิจารณาจากผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบมากกว่ากระบวนการ
4. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง
5. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีทิศทางที่สอดคล้องกันในการประเมินคุณภาพภายนอกกับการประเมินคุณภาพภายใน
6. เพื่อสร้างความร่วมมือและมีเป้าหมายร่วมกันระหว่างหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อเป็นการเชื่อมโยงการดำเนินงานสู่การพัฒนาคุณภาพร่วมกัน
7. เพื่อรายงานผลการประเมินคุณภาพและเผยแพร่ผลการประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

2.4.3 ความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2555 : 3) ได้ให้กล่าวว่าการประเมินคุณภาพภายนอกมีความสำคัญและมีความหมายต่อสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ส่งเสริมสถานศึกษาให้พัฒนาเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานและพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพอย่างต่อเนื่อง
2. เพิ่มความมั่นใจและคุ้มครองประโยชน์ให้ผู้รับบริการทางการศึกษาว่าสถานศึกษาจัดการศึกษามุ่งสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถและมีความสุข เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
3. สถานศึกษาและหน่วยงานที่กำกับดูแล มีข้อมูลที่ช่วยตัดสินใจในการวางแผน และดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบายมีข้อมูลสำคัญในภาพรวมเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาทุกระดับทุกสังกัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายทางการศึกษาและการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.4 ทิศทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม

สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2555 : 3) ได้กำหนดทิศทางในการประเมินคุณภาพภายนอกไว้ 6 ประเด็น ดังนี้

1. ประเมินอิงเกณฑ์ตามจุดเน้นของสถานศึกษา
2. ประเมินคุณภาพโดยพิจารณาผลการจัดการศึกษา ตามมาตรา 51 ของพระราชบัญญัติ
3. ให้ความสำคัญกับคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และความพร้อมของผู้เรียน ครูอาจารย์เครื่องมืออุปกรณ์การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบริหารจัดการที่ได้มาตรฐานเป็นฐาน และการประกันคุณภาพภายใน
4. ประเมินโดยวิธีการและข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพโดยพิชฌุพิจารณ์
5. ประเมินโดยการยืนยันรายงานการประเมินตนเองที่ถูกต้องเชื่อถือได้ เพื่อกระตุ้นให้การประกันคุณภาพภายใน มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น
6. ลดตัวบ่งชี้ ปรับเปลี่ยนตัวบ่งชี้และเกณฑ์สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยถ่ายโอนตัวบ่งชี้เกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าและกระบวนการให้อยู่ในระบบการประกันคุณภาพภายใน

2.4.5 แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม

การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554 – 2558) ตามแนวทางของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2555 : 81) มีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ตัวบ่งชี้ของการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554 - 2558) การประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้กำหนดตัวบ่งชี้ จำนวน 12 ตัวบ่งชี้ ซึ่งครอบคลุมทั้ง 4 มาตรฐาน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มตัวบ่งชี้ ได้แก่ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน
- เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ในเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นประโยชน์ของเอกสารนี้ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวน 8 ตัวบ่งชี้ กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน ได้แก่

1. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี
2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
3. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
4. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
6. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
7. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา
8. พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด

กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ ได้แก่

9. ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา

10. ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา

กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม ได้แก่

11. ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา

12. ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน หมายถึง กลุ่มตัวบ่งชี้ที่ประเมินภายใต้ภารกิจของสถานศึกษา โดยกำหนดตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินบนพื้นฐานที่ทุกสถานศึกษาต้องมีและปฏิบัติได้ ซึ่งสามารถชี้ผลลัพธ์และผลกระทบได้ดี และมีความเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพภายใน

กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ หมายถึง กลุ่มตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลผลิต ตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา รวมถึงความสำเร็จตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละสถานศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

กลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม หมายถึง กลุ่มตัวบ่งชี้ที่ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดแนวทางพัฒนาเพื่อร่วมกันชี้แนะ ป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมตามนโยบายของรัฐ ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนตามกาลเวลาและปัญหาสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีเป้าหมายที่แสดงถึงความเป็นผู้นำสังคม อาทิ รักษาดี การบำรุงศาสนาและเทิดทูนพระมหากษัตริย์ การส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติเป็นแบบอย่าง การสร้างสังคมสันติสุขและความปรองดอง การส่งเสริมความร่วมมือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในกรอบประชาคมอาเซียน การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม พลังงาน เศรษฐกิจ สุขภาพ ค่านิยม จิต
 สาธารณะ และความประหยัด รวมทั้งการแก้ปัญหาสังคม อาทิ ความขัดแย้ง อุบัติภัยและสิ่งเสพติด

2. การกำหนดค่าน้ำหนักตัวในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้น
 พื้นฐานมีดังนี้

ตารางที่ 2.2 แสดงน้ำหนักตัวบ่งชี้

กลุ่มตัวบ่งชี้	ชื่อตัวบ่งชี้	น้ำหนักคะแนน
กลุ่มตัวบ่งชี้ พื้นฐาน	1. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	10
	2. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	10
	3. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	10
	4. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น	10
	5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	20
	6. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	10
	7. ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา	5
	8. พัฒนาการของการประกันคุณภาพโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด	5
	รวมน้ำหนัก	80
กลุ่มตัวบ่งชี้ อัตลักษณ์	9. ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา	5
	10. ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็น เอกลักษณ์ของสถานศึกษา	5
	รวมน้ำหนัก	10
กลุ่มตัวบ่งชี้ มาตรการ ส่งเสริม	11. ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของ สถานศึกษา	5
	12. ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษา มาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการ ปฏิรูปการศึกษา	5
	รวมน้ำหนัก	10
รวมน้ำหนักทั้ง 12 ตัวบ่งชี้		100

3. รูปแบบการประเมิน การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554–2558) ระดับ
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรูปแบบการประเมิน 5 รูปแบบ ดังนี้ 1) การประเมินเชิงปริมาณ ได้แก่ ตัวบ่งชี้
 ที่ 2.1, 2.3, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2 และ 6.2 2) การประเมินเชิงปริมาณและพัฒนาการ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1, 5.1 – 5.8, 8 3) การประเมินเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 และ 2.2 4) การประเมินเชิงคุณภาพ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 6.1, 7, 9, 10 และ 12 5) การประเมินเชิงคุณภาพและพัฒนาการ ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 11

4. การรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) จะต้องมีการประเมิน ดังนี้ 1) มีผลรวมคะแนนการประเมินคุณภาพภายนอกระดับสถานศึกษา ตั้งแต่ 80.00 คะแนนขึ้นไป 2) มีตัวบ่งชี้อย่างน้อย 10 ตัวบ่งชี้ จากทั้งหมด 12 ตัวบ่งชี้ ที่มีระดับคุณภาพแต่ละตัวบ่งชี้ตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป 3) ต้องไม่มีตัวบ่งชี้ที่อยู่ในระดับคุณภาพต้องปรับปรุง หรือต้องปรับปรุงเร่งด่วน

ตารางที่ 2.3 แสดงความหมายของระดับคุณภาพ ในแต่ละช่วงคะแนนของตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้	ช่วงคะแนน (เต็ม 100 คะแนน)	ระดับคุณภาพ
รวม 12 ตัวบ่งชี้	90.00 – 100.00	ดีมาก
	75.00 – 89.99	ดี
	60.00 – 74.99	พอใช้
	50.00 – 59.99	ต้องปรับปรุง
	0.00 – 49.99	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน

5. กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน. 2555 : 84) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 การจัดคณะผู้ประเมินภายนอกในการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่ง สมศ.จะคัดเลือกและให้การรับรองหน่วยประเมินที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องของสมศ. หน่วยประเมินต้องมีคณะผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจาก สมศ. อย่างน้อยตั้งแต่ 30 คนขึ้นไป รวมทั้งแสดงความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาได้ครบถ้วนตามเงื่อนไขข้อตกลงตามสัญญาที่ทำกับ สมศ. ทั้งนี้ หน่วยประเมินต้องจัดคณะผู้ประเมินภายนอก ซึ่งได้รับการรับรองจาก สมศ. และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนในการประเมินสถานศึกษานั้นๆ แต่ละคณะจะต้องคัดเลือก ผู้ประเมินภายนอกในคณะของตนเอง จำนวน 1 คน เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน นอกจากนี้ หากสถานศึกษานั้นมีการจัดการศึกษาปฐมวัย หน่วยประเมินจะต้องมีผู้ประเมินภายนอกที่ความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย ด้วย จำนวนผู้ประเมินภายนอกที่เข้าทำการประเมินสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นอยู่กับขนาดของสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนสำคัญสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก เนื่องจากผู้ประเมินภายนอกต้องตรวจสอบและค้นหาร่องรอย หลักฐาน เพื่อยืนยันการปฏิบัติงานของสถานศึกษาตามสภาพจริง การเก็บรวบรวมข้อมูลสามารถทำได้หลายวิธี วิธีเหมาะสมที่ สมศ. นำเสนอ สำหรับการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย 3 วิธีหลัก ดังนี้ 1) การศึกษาจากเอกสาร แหล่งข้อมูลเอกสาร ได้แก่ รายงานการประเมินตนเอง รายงานประจำปีของสถานศึกษา รายงานการประเมินคุณภาพภายใน รายงานการประชุม รายงานการวิจัยที่เกี่ยวกับสถานศึกษานั้นๆ เอกสารที่รายงานเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน เป็นต้น 2) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้ประเมินภายนอกดำเนินการสอบถามจากบุคคลที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย และบันทึกผลการสัมภาษณ์ บุคคลที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย หมายถึง บุคลากรทางการศึกษา และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้เรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง เป็นต้น 3) การสังเกต เป็นวิธีเก็บข้อมูลโดยตรงจากปฏิบัติการท่าทางของกลุ่มเป้าหมาย หรือเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นในขณะใดขณะหนึ่ง และจดบันทึกไว้โดยไม่มีการสัมภาษณ์ เช่น แหล่งข้อมูลด้านกายภาพของสถานศึกษา แหล่งข้อมูลทางสังคมรอบๆ สถานศึกษา หรืออาจจะเป็นการสังเกตการจัดการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เป็นต้น โดยแหล่งข้อมูลประเภทนี้คณะผู้ประเมินภายนอกสามารถเก็บรวบรวมได้ในระยะเวลาอันสั้นในช่วงของการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ทั้งนี้ก่อนที่จะเข้าทำการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ผู้ประเมินภายนอกจะต้องทำแบบสังเกตไว้ล่วงหน้าว่าจะต้องสังเกตอะไรบ้าง สังเกตที่ไหน ซึ่งจะทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสังเกตทำได้รวดเร็วขึ้น

5.3 กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยขั้นตอนการประเมิน 3 ขั้นตอน คือ ก่อนการตรวจเยี่ยม ระหว่างการตรวจเยี่ยม และหลังการตรวจเยี่ยม ทั้ง 3 ขั้นตอนมีความสำคัญและมีความเชื่อมโยงกันซึ่งจะส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีประสิทธิภาพ และจะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำไปใช้พัฒนาสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง

5.4 การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประเมินภายนอก ในระหว่างและภายหลังจากการประเมินสถานศึกษาของคณะผู้ประเมินภายนอก สมศ. จะดำเนินการ กำกับดูแลคุณภาพและประเมินผลงานของคณะผู้ประเมินภายนอก โดยอาศัยทั้งข้อมูลย้อนกลับจากสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องว่าผู้ประเมินภายนอกได้ปฏิบัติหน้าที่เหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์และข้อกำหนดหรือไม่ นอกจากนี้ยังมีการตรวจสอบคุณภาพของผู้ประเมินภายนอกจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาที่คณะผู้ประเมินภายนอกจัดส่งมายัง สมศ.

5.5 การติดตามผลการพัฒนาของสถานศึกษา การติดตามผลเป็นขั้นตอนที่ทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การติดตามผลการพัฒนาของสถานศึกษาให้พิจารณาจากรายงานประจำปีที่สถานศึกษาแต่ละแห่งต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และจากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก โดยคณะผู้ประเมินภายนอกที่ สมศ. รับรอง รวมทั้งการติดตาม ส่งเสริม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการเชิงวิชาการเท่านั้น เมื่อนำไปใช้โดยไม่ขออนุญาต หรือมีการนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต ถือว่าผิดกฎหมาย และต้องรับผิดชอบต่อเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สนับสนุนประสาน เชื่อมโยงกับหน่วยงานต้นสังกัดในการประเมินคุณภาพภายใน ตลอดจนการพัฒนา สถานศึกษาตามข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอก

6. เงื่อนไขและกรอบระยะเวลาในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) มีดังนี้

6.1 การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554 -2558) กำหนดเสร็จสิ้นภายใน วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2558 สำหรับสถานศึกษาที่ต้องได้รับการประเมินใหม่ตาม ข้อ 40 ของ กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2553 ต้องดำเนินการให้ แล้ว เสร็จภายในวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2558 เท่านั้น หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรายงาน ต่อคณะกรรมการขึ้นพื้นฐานหรือหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

6.2 กรณีสถานศึกษาไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน และ/หรือรับรองแบบมีเงื่อนไข ให้สถาน ศึกษาปรับปรุงแก้ไขโดยจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพส่งให้ต้นสังกัด (พร้อมสำเนาแจ้งไปยังสำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อพิจารณาอนุมัติภายในสามสิบ วันนับตั้งแต่วันที่ ได้รับแจ้งผลการประเมิน โดยกำหนดระยะเวลาให้ต้นสังกัดสามารถทักท้วง แผนพัฒนานั้นภายในสามสิบวันหากไม่ มีการทักท้วง สถานศึกษาสามารถขอรับการประเมินซ้ำได้ ภายในสองปี นับตั้งแต่วันที่ สถานศึกษาส่งแผนพัฒนาไปยังต้นสังกัดและสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) หากสถานศึกษามีได้ดำเนินการดังกล่าว สำนักงาน จะไม่ ทำการประเมินซ้ำสำหรับสถานศึกษานั้น และจะรายงานต่อคณะกรรมการการศึกษา ขึ้น พื้นฐาน คณะกรรมการ หรือหน่วยงานต้นสังกัดแล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามความ เหมาะสมต่อไป

6.3 กรณีสถานศึกษาไม่ได้รับรองมาตรฐาน และ/หรือรับรองแบบมีเงื่อนไขและได้รับ พิจารณาประเมินซ้ำจะดำเนินการใน 2 แนวทาง ดังนี้

6.3.1 กรณีสถานศึกษาที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานในตัวบ่งชี้หรือประเด็นการพิจารณา เชิง ปริมาณให้สถานศึกษาจัดส่งเอกสาร หลักฐานที่ผ่านการรับรองโดยหน่วยงานต้นสังกัดมายังสำนักงาน เพื่อพิจารณาปรับผลการประเมิน โดยสำนักงานจะไม่ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลก็ได้

6.3.2 กรณีสถานศึกษาที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานในตัวบ่งชี้หรือประเด็นการพิจารณาเชิง คุณภาพ สำนักงานจะลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบก่อนการพิจารณาปรับผลการประเมิน ทั้งนี้ การปรับเปลี่ยนผลการประเมินจะต้องเป็นไปตามขั้นตอน ระเบียบ ข้อบังคับ หรือ ประกาศที่ สำนักงาน หรือคณะกรรมการบริหารสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กำหนด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

กฤษณธรรม ถาพันธ์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกด้านผู้บริหาร ด้านครู ด้านกระบวนการดำเนินงานในสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก มีคุณภาพอยู่ในระดับดี 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก ทั้ง 5 ด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกสถานศึกษาขนาดเล็ก ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 คือ ปัจจัยด้านการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (X_5) โดยค่าอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 7.0 ซึ่งสามารถเขียนพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (\hat{Y}) และคะแนนมาตรฐาน (\hat{Z}) ได้ดังนี้ (1) $\hat{Y} = 3.161 + .142x_5$ (2) $\hat{Z} = 3.161 + .385Z_5$

อัคราภรณ์ มาตรา (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นมี 5 ปัจจัยที่เป็นตัวพยากรณ์ร่วมในการประกันคุณภาพของครูที่ดีที่สุด คือ การจูงใจ การพัฒนาครูและทีมงาน การปฏิบัติด้านการบริหารจัดการ บรรยากาศของโรงเรียน และภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.815 มีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 66.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำเตียง ก่าเกลี้ยง (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพทางการศึกษาภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านภาวะผู้นำและบรรยากาศ/วัฒนธรรมองค์การ ส่วนด้านการใช้เทคโนโลยี/สารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 2) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย

ทางการบริหาร และการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ทั้ง 10 ปัจจัย มีความสัมพันธ์กัน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในทางบวกอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ปัจจัยทางการบริหารมี 6 ปัจจัย คือ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ การติดต่อสื่อสาร โครงสร้าง/บริบทองค์การบริหารอากาศ/วัฒนธรรมองค์การ การทำงานเป็นทีมและการบริหารจัดการ มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 73.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถสร้างสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$\hat{Y} = 0.465 + 0.265(x_8) + 0.214(x_{10}) + 0.136(x_3) + 0.084(x_5) + 0.117(x_9) + 0.094(x_7)$$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$Z(\hat{Y}) = 0.293Z(x_8) + 0.245Z(x_{10}) + 0.150Z(x_3) + 0.087Z(x_5) + 0.140Z(x_9) + 0.108Z(x_7)$$

ชาญวุฒิ เจริญเจริญ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัย พบว่าทุกปัจจัยอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา การทำงานเป็นทีม และวิสัยทัศน์ ปรัชญา เป้าหมาย ตามลำดับ ส่วนการมีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในลำดับสุดท้าย 2) ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ ในมาตรฐานด้านผู้บริหาร พบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่มาตรฐานที่ 14 คือ สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มาตรฐานด้านครูผู้สอน พบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่มาตรฐานที่ 24 คือ ครูมีความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ และมาตรฐานด้านผู้เรียน พบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสุขนิสัยที่ดี 3) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการในภาพรวม คือ ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ปรัชญาและเป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นรายมาตรฐานพบว่า 3.1) ปัจจัยด้านความสามารถของบุคลากรแกนนำส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ ในมาตรฐานด้านผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3.2) ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ ปรัชญาและเป้าหมายส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ ในมาตรฐานด้านครูผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3.3) ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีมและสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ ในมาตรฐานด้านผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุ้นทยา ผาผง (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยทางการบริหารอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ปัจจัยทางการบริหารด้านวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยทางการบริหารด้านลักษณะบุคลากร และปัจจัยทางการบริหารโครงสร้างองค์กร ตามลำดับ และระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามลำดับ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในและการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม และความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในและการดำเนินงานคุณภาพภายนอกรอบสามทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านภาวะผู้นำ ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านลักษณะของบุคลากร ด้านแรงจูงใจ และด้านการทำงานเป็นทีม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ร้อยละ 67.90 และตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ระดับการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านลักษณะของบุคลากร และด้านภาวะผู้นำ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ร้อยละ 55.40

รสิตา นิลพัฒน์ (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกสองของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินภายนอก 2 ด้านผู้เรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยเฉลี่ยส่วนใหญ่ มีมาตรฐานอยู่ในระดับดี ยกเว้นมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ และมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีมาตรฐานอยู่ในระดับที่พอใช้ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสองของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 3 ปัจจัย คือ ด้านการนิเทศและกำกับติดตาม ($Beta = .262$) สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกสอง ได้ร้อยละ 18

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Jezienska (2009 : Abstract) ได้ศึกษานโยบายการประกันคุณภาพในเขตพื้นที่ การศึกษาอุดมศึกษาในยุโรป: การเปรียบเทียบกรณีศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบนโยบายการดำเนินการประกันคุณภาพตามมาตรฐานและแนวทางการประกันคุณภาพในระดับอุดมศึกษาของสองประเทศในยุโรป: สหราชอาณาจักรและโปแลนด์ โดยใช้วิจัยเชิงคุณภาพตามการออกแบบกรณีศึกษาเปรียบเทียบวิเคราะห์แนวทางตามกรอบทฤษฎี ของพิชเซอร์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้วิธีการผสมผสาน(CARMA) ผลการศึกษาพบว่า นโยบายการประกันคุณภาพและกระบวนการดำเนินการของทั้งสองประเทศใช้วิธี การที่แตกต่างกัน โดยสหราชอาณาจักรได้ริเริ่ม การปฏิรูปนโยบายการประกันคุณภาพเมื่อเทียบกับโปแลนด์ได้มี ความเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็วต่อการปฏิรูปนโยบายการประกันคุณภาพในเขตพื้นที่การศึกษาในยุโรป แต่ทั้งสองประเทศยังคงมีความจำเป็นในการดำเนินการให้มากขึ้น

Harper and John (1999 : Abstract) ได้ศึกษาประสิทธิผลของคณะทำงานของรัฐอิลลินอยซ์ ในการประกันคุณภาพการศึกษาและการวางแผนพัฒนาที่เป็นกรอบแนวคิดสำหรับการวางแผนการพัฒนาโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมต้นของรัฐ โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคณะทำงานที่สอนแบบสหวิทยาการ(Interdisciplinary instructional teams) และคณะทำงานวางแผนพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ(School-wide improvement planning teams) การวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ ผลการวิจัย พบว่า1) การประกันคุณภาพและการวางแผนพัฒนาเป็นแรงกระตุ้นรูปแบบหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและกระบวนการวางแผนของทั้งสองโรงเรียน 2) ผู้บริหารโรงเรียน เป็นกุญแจสำคัญในการประสานการทำงานระหว่างคณะทำงานทั้งสอง และผู้บริหารเป็นผู้ริเริ่มจัดโครงสร้างและกระบวนการที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน 3) ถึงแม้ว่าการประกันคุณภาพและการวางแผนการพัฒนาจะกระตุ้นให้การดำเนินงานด้านหลักสูตรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่ประเด็นเหล่านี้ไม่มีผลต่อเทคโนโลยีการสอนของทั้งสองโรงเรียน 4) ผู้เข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้มีความเชื่อมั่นในกรอบแนวคิดในการพัฒนาโรงเรียน

Adegbesan (2010 : 147-151) ได้ศึกษาการจัดตั้งระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในไนจีเรียงานวิจัยนี้ได้กล่าวถึงแนวคิดของการประกันคุณภาพและกลยุทธ์สำหรับการสร้างการประกันคุณภาพการศึกษาและบทบาทผู้บริหารการศึกษาในการประกันคุณภาพในไนจีเรีย ผลการศึกษาว่าการศึกษามีคุณภาพของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในประเทศไนจีเรีย ไม่สามารถไปเน้นที่ผู้จัดการด้านการศึกษาได้อย่างเดียว ต้องมีผู้ปกครอง หน่วยงานทางศาสนา และองค์กรพัฒนาเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมด้วย

Peter (อ้างในสมจิตร แก้วนาค. 2543 : 79) ได้นำเสนอแนวคิดและกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษาในประเทศออสเตรเลีย โดยในขั้นแรกกล่าวถึงความจำเป็นของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งให้เห็นว่าคุณภาพมีความสำคัญต่อการศึกษาอย่างยิ่ง จากนั้นได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์ในเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษา โดยต้องยึดหลักการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องมีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างชัดเจน ให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม มีการตัดสินใจโดยใช้ฐานข้อมูลที่มีคุณภาพ กำหนดระบบและวิธีการควบคุมคุณภาพ ทั้งในส่วนของกระบวนการและผลลัพธ์และมุ่งมั่นให้สถานศึกษาเป็นเสมือนองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีกระบวนการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีการวางแผนการจัดดำเนินงานคุณภาพเชิงรุก และได้มีการกล่าวโดยสรุปการประกันคุณภาพการศึกษาว่าไม่สามารถรับประกันคุณภาพของตัวผู้เรียนได้ แต่กระบวนการประกันคุณภาพทางการศึกษาสามารถใช้เป็นวิธีการที่จะนำสู่การเรียนรู้ที่มีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องได้

จากผลจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสนใจศึกษา ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษา มี 4 ปัจจัย คือ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร การบริหารและการจัดการ และการมีส่วนร่วม จากแนวคิดในการวิจัยข้างต้นชี้ให้เห็นว่า การปฏิบัติงานสิ่งใดจะประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายนั้น มีองค์ประกอบที่เป็นตัวสนับสนุนหรือตัวเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลง อันจะส่งผลต่อการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพต้องศึกษาและวิเคราะห์ให้เกิดความรู้อย่างเข้าใจสามารถนำไปใช้ประกอบในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาระดับผลการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอก ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกกับผลการประเมินคุณภาพภายนอก และสร้างสมการพยากรณ์ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยดำเนินการวิจัยตามลำดับต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่ปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา 2558 จำนวน 52 โรงเรียน ทั้งหมด 5,233 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่ปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา 2558 โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการวิเคราะห์อำนาจของการทดสอบ (power analysis) สำหรับสถิติสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ เมื่อกำหนดขนาดค่าอิทธิพลขนาดปานกลาง $f^2 = .15$ alpha = .01 power = .99 โดยมีตัวแปรจำนวน 4 ตัว ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป G*Power 3.1 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 219 คน ผู้วิจัยเก็บกลุ่มตัวอย่างเพิ่มร้อยละ 10 ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 22 คน เพื่อชดเชยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วน รวมกับกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้เท่ากับ 241 คน และสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) ดังนี้

3.1.2.1 จำแนกโรงเรียนโดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นเกณฑ์แบ่งกลุ่ม คือ โรงเรียนขนาดกลาง 5 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 23 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 24 โรงเรียน รวม 52 โรงเรียน สุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 คือ โรงเรียนขนาดกลาง 3 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 12 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 12 โรงเรียน รวม 27 โรงเรียน

3.1.2.2 สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบสัดส่วนโดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นเกณฑ์

3.1.2.3 แจกแบบสอบถามโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 แสดงขนาดของโรงเรียน จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	โรงเรียน	ประชากร	โรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดกลาง	5	216	3	10
ขนาดใหญ่	23	1,932	12	89
ขนาดใหญ่พิเศษ	24	3,085	12	142
รวม	52	5,233	27	241

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำ 2) การติดต่อสื่อสาร 3) การบริหารและการจัดการ และ 4) การมีส่วนร่วมของชุมชน จำนวน 31 ข้อ

ตารางที่ 3.2 แสดงลักษณะของแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ตอนที่	จำนวนข้อ
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	6
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอก	
1) ภาวะผู้นำ	9
2) การติดต่อสื่อสาร	7
3) การบริหารและการจัดการ	7
4) การมีส่วนร่วมของชุมชน	8
รวม	37

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

คะแนน	ระดับความคิดเห็น
5 คะแนน หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4 คะแนน หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3 คะแนน หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2 คะแนน หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1 คะแนน หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

3.2.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.2.2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร การบริหารและการจัดการ และการมีส่วนร่วมของชุมชน

3.2.2.2 กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนำไปใช้สร้างแบบสอบถาม

3.2.2.3 สร้างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมและปรับปรุงแบบสอบถาม

3.2.2.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วเสนอ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือทั้งในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) ระหว่างข้อความกับนิยามศัพท์โดยคัดเลือกข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้ง 0.5 ขึ้นไป โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย

3.2.2.4.1 ผศ.ดร. บุญจันทร์ สีสันต์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
ภาครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3.2.2.4.2 รศ.ดร.บรรจบ บุญจันทร์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ ภาควิชาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา

3.2.2.4.3 ผศ.ดร.วิสุทธิ์ วิจิตรพิชราภรณ์ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.2.2.4.4 ดร.วิสิทธิ์ ใจเถิง ผู้อำนวยการโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

3.2.2.4.5 ดร.นันทพร แสงอุไร ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนพรตพิทยพยัต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่า ข้อความนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่า ข้อความนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่า ข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) ของแบบสอบถาม (พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2555 : 195-196)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

R แทน คะแนนรายข้อตามดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum R$ แทน ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 - 1.00 มาใช้ในการวิจัยและทำการปรับปรุงแก้ไขด้านการใช้ภาษา (Wording) ว่ามีความชัดเจน เข้าใจง่าย ซึ่งค่าความสอดคล้องของข้อคำถามในแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าระหว่าง 0.8 -1.00 จำนวน 31 ข้อ

3.2.2.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำไปทดลองใช้ (try - out) กับ ครูโรงเรียนพรตพิทยพยัต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbrach's Alpha Coefficient) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) หรือสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2555 : 203)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

α แทน ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

k แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ

Σ แทน ผลรวม

s_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนในแต่ละข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

ได้ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 ดังตารางที่ 3.3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.3 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

แบบสอบถามจำแนกตามตัวแปร	จำนวนข้อ	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา كرونบาค
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอก		
1) ด้านภาวะผู้นำ	9	0.91
2) ด้านการติดต่อสื่อสาร	7	0.91
3) ด้านการบริหารและการจัดการ	7	0.94
4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	8	0.94
รวม	31	0.97

3.2.2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย จากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีการดำเนินการดังนี้

3.3.1 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์การวิจัยที่บัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เพื่อเก็บข้อมูลและขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.3.2 นำหนังสือติดต่อโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 241 ฉบับ และไปรับคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 235 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.51

3.3.3 ตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน และนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

3.4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม นำมาจัดเรียงข้อมูล เพื่อลงรหัส

3.4.2 วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

สูตรการหาค่าร้อยละ (Percentage) (พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2555 : 235-237)

$$\text{pct} = \frac{n_i}{n_t} \times 100$$

เมื่อ pct แทน ร้อยละของสิ่งที่ศึกษา
 n_i แทน จำนวนส่วนย่อยที่ศึกษา
 n_t แทน จำนวนส่วนใหญ่อทั้งหมด

3.4.2.2 วิเคราะห์ระดับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเทียบกับระดับคุณภาพ ดังนี้

ตารางที่ 3.4 แสดงความหมายของระดับคุณภาพ ในแต่ละช่วงคะแนนของตัวบ่งชี้ (พิชญ์มณฑน์ ลีกำเนิดไทย. 2558 : 6)

ตัวบ่งชี้	ช่วงคะแนน (เต็ม 100 คะแนน)	ระดับคุณภาพ	
รวม 12 ตัวบ่งชี้	90.00 – 100.00	ดีมาก	5
	75.00 – 89.99	ดี	4
	60.00 – 74.99	พอใช้	3
	50.00 – 59.99	ต้องปรับปรุง	2
	0.00 – 49.99	ต้องปรับปรุงเร่งด่วน	1

3.4.2.3 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สูตรการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean) (พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2553 : 244-245)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนในชุดข้อมูล
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแปลความหมายของคะแนนแบบสอบถามความคิดเห็นด้านภาวะผู้นำ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ตามแนวคิดของ Best (อ้างในพรรณี ลีกิจวัฒน์. 2555 : 170-173) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.50 – 5.00	หมายถึง เห็นด้วยระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง เห็นด้วยระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง เห็นด้วยระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง เห็นด้วยระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด

สูตรการหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2555 :

247)

$$S = \sqrt{\frac{\sum(X-\bar{X})^2}{n}}$$

เมื่อ S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
\sum	แทน	ผลรวม
X	แทน	คะแนนแต่ละตัวในชุดข้อมูล
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนในชุดข้อมูล
n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด (ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง)

3.4.2.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน โดยใช้สถิติการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) (พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2555 : 260 - 266)

$$r_{xy} = \frac{n \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[n \sum X^2 - (\sum X)^2][n \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบ Pearson
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนน
$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนน
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนทั้งสองฉบับ
n	แทน	จำนวนผู้ตอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแปลความหมายของความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ตามแนวคิดของชูศรี วงศ์รัตน์ (2553 : 314) ดังนี้

ค่า r อยู่ในช่วง 0.91 – 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก

ค่า r อยู่ในช่วง 0.70 – 0.90 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

ค่า r อยู่ในช่วง 0.30 – 0.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ค่า r อยู่ในช่วง 0.00 – 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

ถ้า r มีค่าเท่ากับ ศูนย์ หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

3.4.2.5 วิเคราะห์ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) คือ ตัวแปรที่นำมาใช้พยากรณ์ไม่ควรมีความสัมพันธ์กันสูงเกินไป ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ ดังตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	Y
ภาวะผู้นำ (X ₁)	1.00	.786**	.180**	.699**	.140*
การติดต่อสื่อสาร (X ₂)		1.00	.268**	.769**	-.011
การบริหารและการจัดการ (X ₃)			1.00	.246**	.133*
การมีส่วนร่วมของชุมชน (X ₄)				1.00	-.032

หมายเหตุ : ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในตัวแปรพยากรณ์ พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .180 - .786 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันสูง อาจเกิดปัญหา Multicollinearity ได้ จึงทำการตรวจสอบค่า Variance inflation factor : VIF และ ค่า Tolerance โดยมีเกณฑ์การตรวจสอบดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ค่า Variance inflation factor (VIF) ที่เหมาะสมไม่ควรเกิน 10 หากมากกว่าจึงจะพิจารณาว่าจะเกิดปัญหา Multicollinearity
2. ค่า Tolerance ควรมีค่าไม่ต่ำกว่า .10 หากมีค่าน้อยกว่าจึงจะพิจารณาว่าจะเกิดปัญหา Multicollinearity จึงทำการทดสอบค่า Tolerance และ Variance inflation factor (VIF) ของตัวแปรพยากรณ์ ดังตารางที่ 3.6

ตารางที่ 3.6 แสดงค่า Tolerance และ Variance inflation factor : VIF ของตัวแปรพยากรณ์

ตัวแปร	Collinearity Statistics	
	Tolerance	VIF
ภาวะผู้นำ (X_1)	.358	2.791
การติดต่อสื่อสาร (X_2)	.282	3.549
การบริหารและการจัดการ (X_3)	.920	1.087
การมีส่วนร่วมของชุมชน (X_4)	.383	2.613

จากตารางที่ 3.6 พบว่า ค่า Tolerance ของตัวแปรมีค่าระหว่าง .282 - .920 ซึ่งมีค่ามากกว่า .10 และค่า Variance inflation factor (VIF) ของตัวแปรมีค่าระหว่าง 1.087 - 3.549 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าตัวแปรพยากรณ์ทุกตัวไม่มีระดับความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เป็นตัวแปรอิสระต่อกันไม่เกิดปัญหา Multicollinearity สามารถใช้เป็นตัวพยากรณ์ได้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับผลการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอก ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกกับผลการประเมินคุณภาพภายนอก และสร้างสมการพยากรณ์ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ของสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.3 ผลการวิเคราะห์ระดับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

4.4 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

4.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

4.6 ผลการสร้างสมการพยากรณ์ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

4.1 สัญลักษณ์ของสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอสัญลักษณ์ของสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

n แทน จำนวนตัวอย่าง

\bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย

S แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t-distribution

r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

R แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

R^2 แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ยกกำลังสอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Adjusted R ²	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ยกกำลังสองแบบปรับแก้
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F-distribution
S.E _{est}	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
S.E _b	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์พยากรณ์
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
Y	แทน	ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน
X ₁	แทน	ตัวแปรภาวะผู้นำ
X ₂	แทน	ตัวแปรการติดต่อสื่อสาร
X ₃	แทน	ตัวแปรการบริหารและการจัดการ
X ₄	แทน	ตัวแปรการมีส่วนร่วมของชุมชน
\hat{Y}	แทน	ค่าพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนในรูปแบบคะแนนดิบ
Z _{x1}	แทน	ภาวะผู้นำในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน
Z _{x2}	แทน	การติดต่อสื่อสารในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน
Z _{x3}	แทน	การบริหารและการจัดการในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน
Z _{x4}	แทน	การมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน
Z _y	แทน	ค่าพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน
p-value	แทน	ค่าความน่าจะเป็นจากค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
**	แทน	มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
*	แทน	มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่ปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา 2558 จำนวน 235 คน มีข้อมูลจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อปีการศึกษา ประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายนอก แสดงดังตารางที่ 4.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน (n=235)	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	78	33.2
	หญิง	157	66.8
รวม		235	100.0
อายุ			
	น้อยกว่า 31 ปี	84	35.7
	31 - 40 ปี	94	40.0
	41 - 50 ปี	20	8.5
	มากกว่า 50 ปี	37	15.8
รวม		235	100.0
วุฒิการศึกษา			
	ปริญญาตรี	149	63.4
	ปริญญาโท	81	34.5
	ปริญญาเอก	5	2.1
รวม		235	100.0
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน			
	1 - 5 ปี	99	42.1
	6 - 10 ปี	63	26.8
	11 - 15 ปี	19	8.1
	16 - 20 ปี	8	3.4
	มากกว่า 20 ปี	46	19.6
รวม		235	100.0
ประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อปีการศึกษา			
	ไม่เคย	56	23.8
	1 - 2 ครั้ง	140	59.6
	3 - 6 ครั้ง	29	12.3
	มากกว่า 6 ครั้ง	10	4.3
รวม		235	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน (n=235)	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายนอก			
	ไม่เคย	99	42.1
	1 - 2 ครั้ง	103	43.9
	3 - 6 ครั้ง	24	10.2
	มากกว่า 6 ครั้ง	9	3.8
รวม		235	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 66.8 มีอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 63.4 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 1 - 5 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 42.1 มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อปี การศึกษา 1 - 2 ครั้ง จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 59.6 และมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายนอก 1 - 2 ครั้ง จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 43.9

4.3 ผลการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 52 แห่ง ซึ่งสามารถสรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกในภาพรวม ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ที่	โรงเรียน	คะแนน	คุณภาพ
1	กุนนทีรุทธารามวิทยาคม	80.00	ดี
2	จันทร์หุ่นบำเพ็ญ	80.21	ดี
3	เจ้าพระยาวิทยาคม	84.61	ดี
4	ดอนเมืองจตุรจินดา	85.10	ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	คะแนน	คุณภาพ
5	ดอนเมืองทหารอากาศบำรุง	90.60	ดีมาก
6	เตรียมอุดมศึกษา สุวินทวงศ์	84.17	ดี
7	เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า	88.70	ดี
8	เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ	92.53	ดีมาก
9	เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา	81.77	ดี
10	เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการสุวรรณภูมิ	72.14	ดีมาก
11	เทพลีลา	80.02	ดี
12	เทพศิรินทร์ร่มเกล้า	90.11	ดีมาก
13	นนทรีวิทยา	86.81	ดี
14	นวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า	90.02	ดีมาก
15	นวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา	90.51	ดีมาก
16	นวมินทราชินูทิศ เบญจมราชาลัย	84.60	ดี
17	นวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒	86.91	ดี
18	นวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร	87.24	ดี
19	บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)	95.25	ดีมาก
20	บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒	91.27	ดีมาก
21	บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๔	88.14	ดี
22	บางกะปิ	89.58	ดี
23	ปทุมคงคา	89.57	ดี
24	พุทธจักรวิทยา	81.92	ดี
25	พรตพิทยพยัต	84.39	ดี
26	พระโขนงพิทยาลัย	84.46	ดี
27	มัธยมวัดธาตุทอง	80.89	ดี
28	มัธยมวัดบึงทองหลาง	85.38	ดี
29	มัธยมวัดหนองจอก	81.92	ดี
30	ยานนาเวศวิทยาคม	88.04	ดี
31	รัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน	85.40	ดี
32	รัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง	82.08	ดี
33	ราชดำริ	86.71	ดี
34	ราชวินิตบางเขน	84.70	ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	คะแนน	คุณภาพ
35	ฤทธิยะวรรณาลัย	91.85	ดีมาก
36	ฤทธิยะวรรณาลัย ๒	87.57	ดี
37	ลาดปลาเค้าพิทยาคม	84.25	ดี
38	วชิรธรรมสาธิต	90.48	ดีมาก
39	วัดสุทธิวราราม	87.16	ดี
40	ศรีพฤฒา	88.24	ดี
41	เศรษฐบุตรบำเพ็ญ	82.60	ดี
42	สตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ฯ	90.70	ดีมาก
43	สตรีวิทยา ๒ ในพระราชูปถัมภ์ฯ	91.52	ดีมาก
44	สตรีศรีสุริโยทัย	90.05	ดีมาก
45	สตรีเศรษฐบุตรบำเพ็ญ	85.55	ดี
46	สายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ	87.98	ดี
47	สารวิทยา	86.85	ดี
48	สิริรัตนาร	87.75	ดี
49	สีกัน (วัฒนานันท์อุปถัมภ์)	84.08	ดี
50	สุขุมновพันธ์อุปถัมภ์	85.91	ดี
51	สุรศักดิ์มนตรี	81.66	ดี
52	หอวัง	93.36	ดีมาก
ผลการประเมินในภาพรวม		86.41	ดี

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่าสถานศึกษาทั้ง 52 แห่งได้รับรองผลการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพภายนอก (องค์กรมหาชน) มีผลการประเมินในภาพรวมระดับคุณภาพอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 86.41

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 แสดงการจัดกลุ่มผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558)
ในภาพรวม

จำนวนสถานศึกษาที่ได้รับรองผลการ ประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม จาก สมศ.	จำนวนสถานศึกษาในแต่ละระดับคุณภาพ			
	ดีมาก		ดี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถานศึกษา 52 แห่ง	14	26.92	38	73.08

ผลการประเมินในภาพรวมมีคุณภาพพระดัตตี่ คิดเป็นร้อยละ 86.41

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผลการประเมินในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 86.14 ระดับคุณภาพอยู่ในระดับดี โดยมีคุณภาพพระดัตตี่ดีมาก จำนวน 14 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 26.92 และระดับดี จำนวน 38 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 73.08

4.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครุที่มีต่อตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมิน
คุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 2

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของครุโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีต่อตัวแปรที่ส่งผลต่อการประเมิน
คุณภาพภายนอกของโรงเรียน

ตัวแปรที่ส่งผลต่อ ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน	n=235		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ
	\bar{X}	S		
1. ภาวะผู้นำ	3.68	0.53	มาก	4
2. การติดต่อสื่อสาร	3.96	0.65	มาก	2
3. การบริหารและการจัดการ	4.30	0.36	มาก	1
4. การมีส่วนร่วมของชุมชน	3.84	0.66	มาก	3

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ครุในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีความคิดเห็นต่อตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ การบริหารและการจัดการ ($\bar{X} = 4.30$, $S = .36$) อันดับสอง คือ การติดต่อสื่อสาร ($\bar{X} = 3.96$, $S = .65$) อันดับสาม คือ การมีส่วนร่วมของชุมชน ($\bar{X} = 3.84$, $S = .66$) และอันดับสี่ คือ ภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 3.68$, $S = .53$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน ตัวแปรภาวะผู้นำในภาพรวม และรายชื่อ

ภาวะผู้นำ	n=235		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ
	\bar{X}	S		
1. ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการบริหารงาน	3.88	.78	มาก	3
2. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล	3.95	.85	มาก	1
3. ผู้บริหารมีแนวทางแก้ไขปัญหาด้อย่างเหมาะสม	3.72	.76	มาก	4
4. ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับดูแล ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	3.63	.95	มาก	5
5. ผู้บริหารใช้หลักเหตุผลในการบริหารงาน	3.51	.88	มาก	8
6. ผู้บริหารสามารถประสานงานกับบุคลากรในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี	3.89	.81	มาก	2
7. ผู้บริหารสามารถประสานงานกับหน่วยงานภายนอกได้เป็นอย่างดี	3.40	.97	มาก	9
8. ผู้บริหารสามารถกระตุ้น โน้มน้าว สร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ	3.56	.96	มาก	7
9. ผู้บริหารกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน	3.57	.86	มาก	6
เฉลี่ยรวม	3.68	0.53	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อตัวแปรภาวะผู้นำของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, $S = .53$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยในสามอันดับแรก คือ ข้อที่ 2 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ($\bar{X} = 3.95$, $S = .85$) ข้อที่ 6 ผู้บริหารสามารถประสานงานกับบุคลากรในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.89$, $S = .81$) และข้อที่ 1 ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการบริหารงาน ($\bar{X} = 3.88$, $S = .78$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 7 บริหารสามารถประสานงานกับหน่วยงานภายนอกได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.40$, $S = .97$)

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน ตัวแปรการติดต่อสื่อสารในภาพรวมและรายข้อ

การติดต่อสื่อสาร	n=235		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ
	\bar{X}	S		
1. มีการส่งข่าวสาร และข้อเท็จจริง ที่มีความถูกต้อง ชัดเจน และทันต่อเหตุการณ์	3.93	.69	มาก	5
2. มีการแสดงความคิดเห็นและทัศนคติต่าง ๆ ระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีความถูกต้อง ชัดเจน	3.97	.72	มาก	4
3. สถานศึกษามีการใช้การสื่อสารที่หลากหลาย เช่น ข่าวสาร นโยบาย คำสั่ง หนังสือเวียน และรายงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้บุคลากรได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วน	3.98	.80	มาก	3
4. มีการประชุมเพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องสอดคล้องตรงกัน	4.00	.84	มาก	2
5. มีประชุม การสื่อสาร ประสานงานระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษาเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือ ทำให้การดำเนินงานต่อเนื่อง เข้าใจในลักษณะงานของกันและกัน และมุ่งสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน	4.03	.81	มาก	1
6. ใช้หลักเหตุผลในการสื่อสาร สื่อความหมาย โดยตั้งอยู่บนฐานของความถูกต้องของข้อมูล	3.97	.74	มาก	4
7. มีการติดต่อสื่อสารสองทางเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับระหว่างบุคลากรและผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงการทำงานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น	3.87	.83	มาก	6
รวมเฉลี่ย	3.96	0.65	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อตัวแปรการติดต่อสื่อสาร ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, $S = .65$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยในสามอันดับแรก คือ ข้อที่ 5 มีประชุม การสื่อสาร เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประสานงานระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษาเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือ ทำให้การดำเนินงานต่อเนื่อง เข้าใจในลักษณะงานของกันและกัน และมุ่งสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน ($\bar{X} = 4.03, S = .81$) ข้อที่ 4 มีการประชุมเพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องสอดคล้องตรงกัน ($\bar{X} = 4.00, S = .84$) และข้อที่ 3 สถานศึกษา มีการใช้การสื่อสารที่หลากหลาย เช่น ข่าวสาร นโยบาย คำสั่ง หนังสือเวียน และรายงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้บุคลากรได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วน ($\bar{X} = 3.98, S = .80$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 7 มีการติดต่อสื่อสารสองทางเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับระหว่างบุคลากรและผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้เกิดการ พัฒนาและปรับปรุงการทำงานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.87, S = .83$)

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน ตัวแปรการบริหารและการจัดการ ในภาพรวมและรายข้อ

การบริหารและการจัดการ	n=235		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ
	\bar{X}	S		
1. สถานศึกษาการดำเนินการอย่างเป็นระบบคล่องตัว	4.39	.61	มาก	1
2. มีการจัดสรรทรัพยากรบุคคล ที่เอื้อต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	4.30	.63	มาก	4
3. มีการจัดสรรทรัพยากรเกี่ยวกับ วัสดุ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	4.28	.65	มาก	6
4. มีการจัดสรรงบประมาณ สำหรับการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	4.34	.59	มาก	2
5. มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินการจัดการศึกษาไว้ชัดเจน	4.31	.55	มาก	3
6. บุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดการศึกษา	4.29	.61	มาก	5
7. บุคลากรในสถานศึกษามีการประสานสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์	4.23	.66	มาก	7
เฉลี่ยรวม	4.30	0.36	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อตัวแปรการบริหารและการจัดการ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับมาก ($\bar{X} = 4.30, S = .36$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยในสามอันดับแรก คือ ข้อที่ 1 สถานศึกษามีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและคล่องตัว ($\bar{X} = 4.39, S = .61$) ข้อที่ 4 มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.34, S = .59$) และข้อที่ 5 มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินการจัดการศึกษาไว้ ($\bar{X} = 4.31, S = .55$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 7 บุคลากรในสถานศึกษามีการประสานสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.23, S = .66$)

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนตัวแปรมีส่วนร่วมของชุมชน ในภาพรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมของชุมชน	n=235		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ
	\bar{X}	S		
1. เปิดโอกาสให้ชุมชนและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมตัดสินใจในการจัดการศึกษาในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษา	3.87	.75	มาก	2
2. เปิดโอกาสให้ชุมชนและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และนโยบายของสถานศึกษา	3.83	.82	มาก	4
3. ผู้บริหารและชุมชนมีส่วนร่วมปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่ใช้ชุมชนเป็นแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.83	.79	มาก	4
4. ชุมชนให้ความร่วมมือในด้านทรัพยากรบุคคล เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ต้องใช้แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยากรท้องถิ่นในการถ่ายทอดความรู้	3.85	.79	มาก	3
5. ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือ ในด้านวัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา	3.82	.74	มาก	5
6. ชุมชนร่วมสนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นแหล่งการเรียนรู้	3.80	.76	มาก	7
7. เปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมภายในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	3.81	.80	มาก	6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชน	n=235		ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ
	\bar{X}	S		
8. สถานศึกษาและชุมชนมีการประสานสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์	3.93	.78	มาก	1
เฉลี่ยรวม	3.84	0.66	มาก	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อตัวแปรการมีส่วนร่วมของชุมชน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84, S = .66$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยในสามอันดับแรก คือ ข้อที่ 8 สถานศึกษาและชุมชนมีการประสานสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 3.93, S = .78$) ข้อที่ 1 เปิดโอกาสให้ชุมชนและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมตัดสินใจในการจัดการศึกษาในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.87, S = .75$) และข้อที่ 4 ชุมชนให้ความร่วมมือในด้านทรัพยากรบุคคล เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ต้องใช้แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยากรท้องถิ่นในการถ่ายทอดความรู้ ($\bar{X} = 3.85, S = .79$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 6 ชุมชนร่วมสนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นแหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.80, S = .76$)

4.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพ

ภายนอกกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ตารางที่ 4.9 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ลำดับการเข้าสมการของ ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	Adjusted R ²	F	p-value
(X ₁)	.140	.020	.015	4.652	.032*
(X ₁) (X ₂)	.240	.058	.050	7.099	.001**
(X ₁) (X ₂) (X ₃)	.285	.081	.069	6.801	.000**

หมายเหตุ : ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\leq .01$
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.9 พบว่า เมื่อนำตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวเข้าสู่การพยากรณ์ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยวิธี Stepwise พบว่า มีตัวแปรถูกเลือกเข้าสู่สมการ ตามลำดับการเข้าสมการของตัวแปรพยากรณ์คือ ภาวะผู้นำ (X_1) สามารถทำนายผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .020 ซึ่งแสดงว่าตัวแปรภาวะผู้นำสามารถพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้ร้อยละ 2

เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ตัวแปรการติดต่อสื่อสาร (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .058 แสดงว่า ตัวแปรการติดต่อสื่อสาร สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ ตัวแปรภาวะผู้นำและตัวแปรการติดต่อสื่อสาร สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้ร้อยละ 5.8

เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ตัวแปรการบริหารและการจัดการ (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .081 แสดงว่า ตัวแปรการบริหารและการจัดการ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ ตัวแปรภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร และการบริหารและการจัดการ สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้ร้อยละ 8.1

ตารางที่ 4.10 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนในการค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
Regression	3	3.626	1.209	6.801	.000**
Residual	231	41.055	.178		
Total	234	44.681			

หมายเหตุ : ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรพยากรณ์ที่ดี ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ตัวแปรภาวะผู้นำ (X_1) การติดต่อสื่อสาร (X_2) และการบริหารและการจัดการ (X_3) สามารถพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถนำค่าสถิติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\hat{Y} = 3.185 + .333 (X_1) - .249 (X_2) + .194 (X_3)$$

จากสมการถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ แสดงว่า ถ้าตัวแปรภาวะผู้นำ (X_1) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คาดว่าผลการประเมินภายนอกของโรงเรียนจะเพิ่มขึ้น .333 หน่วย ถ้าตัวแปรการติดต่อสื่อสาร (X_2) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คาดว่าผลการประเมินภายนอกของโรงเรียนจะลดลง .249 หน่วย ถ้าตัวแปรการบริหารและการจัดการ (X_3) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คาดว่าผลการประเมินภายนอกของโรงเรียนจะเพิ่มขึ้น .194 หน่วย และสามารถสร้างสมการพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$\hat{Z}_y = .401 (Z_{x1}) - .369 (Z_{x2}) + .159 (Z_{x3})$$

จากสมการถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน แสดงว่า ถ้าตัวแปรภาวะผู้นำ (X_1) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คาดว่าผลการประเมินภายนอกของโรงเรียนจะเพิ่มขึ้น .401 หน่วย ถ้าตัวแปรการติดต่อสื่อสาร (X_2) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คาดว่าผลการประเมินภายนอกของโรงเรียนจะลดลง .369 หน่วย ถ้าตัวแปรการบริหารและการจัดการ (X_3) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย คาดว่าผลการประเมินภายนอกของโรงเรียนจะเพิ่มขึ้น .159 หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1.1 เพื่อศึกษาระดับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

5.1.1.2 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

5.1.1.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

5.1.1.4 เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

5.1.2 สมมุติฐานของการวิจัย

ตัวแปรภาวะผู้นำ ตัวแปรการติดต่อสื่อสาร ตัวแปรการบริหารและการจัดการ และตัวแปรการมีส่วนร่วมของชุมชน มีตัวแปรบางตัวที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

5.1.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

5.1.3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่ปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา 2558 จำนวน 52 โรงเรียน ทั้งหมด 5,233 คน

5.1.3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่ปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา 2558 โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการวิเคราะห์อำนาจของการทดสอบ (power analysis) สำหรับสถิติสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ เมื่อกำหนดขนาดค่าอิทธิพลขนาดปานกลาง $f^2 = .15$ alpha = .01 power = .99 โดยมีตัวแปรจำนวน 4 ตัว ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป G*Power 3.1 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 219 คน ผู้วิจัยเก็บกลุ่มตัวอย่างเพิ่มร้อยละ 10 ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 22 คน เพื่อชดเชยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไม่ครบถ้วน รวมกับกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้เท่ากับ 241 คน และ สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling)

5.1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านภาวะผู้นำ 2) ด้านการติดต่อสื่อสาร 3) ด้านการบริหารและการจัดการ และ 4) การมีส่วนร่วมของชุมชน จำนวน 31 ข้อ

โดยแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ (α) เท่ากับ 0.97

5.1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการโดยการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัยที่บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เพื่อเก็บข้อมูลและขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำหนังสือติดต่อโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 241 ฉบับ และไปรับคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 235 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.51 จากนั้นตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

5.1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ระดับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเทียบกับระดับคุณภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน โดยใช้สถิติการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

5. สร้างสมการพยากรณ์ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

5.1.7 ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. **ด้านข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม** พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 66.8 มีอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 63.4 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 1 – 5 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 42.1 มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อปีการศึกษา 1 - 2 ครั้ง จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 59.6 และมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายนอก 1 - 2 ครั้ง จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 43.9

2. **ผลการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2** พบว่า ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่าโรงเรียนทุกแห่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้รับรองผลการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพภายนอก (องค์กรมหาชน) จำนวน 52 แห่งนั้น มีผลการประเมินในภาพรวมตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป โดยมีคุณภาพระดับดีมาก จำนวน 14 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 26.92 ระดับดี จำนวน 38 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 73.08 และผลการประเมินในภาพรวมมีผลคุณภาพระดับดี คิดเป็นร้อยละ 86.41

3. **ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2** พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$, $S = .45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกตัวแปร โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก คือ การบริหารและการจัดการ ($\bar{x} = 4.30$, $S = .36$) อันดับสอง คือ การติดต่อสื่อสาร ($\bar{x} = 3.96$, $S = .65$) อันดับสาม คือ การมีส่วนร่วมของชุมชน ($\bar{x} = 3.84$, $S = .66$) และอันดับสี่ คือ ภาวะผู้นำ ($\bar{x} = 3.68$, $S = .53$) ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า ตัวแปรภาวะผู้นำ (X_1) และการบริหารและการจัดการ (X_3) มีความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .140 และ .133 ตามลำดับ

5. ผลการสร้างสมการพยากรณ์ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า ตัวแปรจำนวน 3 ตัว คือ 1) ภาวะผู้นำ 2) การติดต่อสื่อสาร และ 3) การบริหารและการจัดการ สามารถอธิบายการพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 8.10 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\hat{Y} = 3.185 + .333 (X_1) - .249 (X_2) + .194 (X_3)$$

$$\hat{Z}_y = .401 (Z_{x_1}) - .369 (Z_{x_2}) + .159 (Z_{x_3})$$

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลเพื่อเป็นการขยายผลการวิจัยให้ชัดเจน และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อไป ดังนี้

5.2.1 อภิปรายเกี่ยวกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

จากผลผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่าสถานศึกษาทุกแห่งได้รับรองผลการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 52 แห่ง มีผลการประเมินในภาพรวมมีผลคุณภาพระดับดี คิดเป็นร้อยละ 86.41 โดยมีคุณภาพระดับดีมาก จำนวน 14 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 26.92 ระดับดี จำนวน 38 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 73.08 ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากผู้บริหาร ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ อันเกี่ยวเนื่องกับการพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการในโรงเรียนให้สู่เป้าหมาย ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2547 : 7) ที่บัญญัติไว้ในหมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 ได้บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลัก

ว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ต้องตระหนักเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องรายงานผลการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. 2558 : 3-199) ที่ได้กล่าวปัจจัยที่ทำให้สถานศึกษามีผลการประเมินอยู่ในระดับดีและดีมาก ระบุว่าสถานศึกษามีการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ทั้งทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และได้รับความร่วมมือจากองค์กรต่างๆ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสมาคมผู้ปกครอง และครู เครือข่ายผู้ปกครอง รวมทั้งองค์กรภายนอกในการบริหารจัดการ อีกทั้งสถานศึกษามีโครงสร้างการบริหารงานชัดเจน มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ และบริหารจัดการตามโครงสร้าง มีการนิเทศติดตามผล และรายงาน ดำเนินการตามระบบบริหารคุณภาพ (PDCA) ให้บรรลุเป้าหมาย และนำผลการประเมินภายในไปวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และปรับปรุงระบบการบริหารจัดการที่เหมาะสม

5.2.2 อภิปรายผลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีความคิดเห็นต่อตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตัวแปรภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร การบริหารและการจัดการ และการมีส่วนร่วมของชุมชน อยู่ในระดับมากทุกตัวแปร ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยรายด้านมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ การบริหารและการจัดการ และตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยรายด้านที่น้อยที่สุด คือ ภาวะผู้นำ

1. ตัวแปรการบริหารและการจัดการมีค่าเฉลี่ยรายด้านมากเป็นอันดับหนึ่ง อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีการดำเนินการอย่างเป็นระบบคล่องตัว ผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีระบบการดำเนินการอย่างมีขั้นตอน เป็นระบบ และมีการกำหนดโครงสร้างการทำงานไว้อย่างชัดเจน และเห็นความสำคัญของการจัดระบบการบริหารและการจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการที่ดำเนินการนำร่องโครงการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน (พ.ศ.2557-2560) (2558 : 1) ภายใต้แนวคิด “ครูดี ครูเก่ง ระบบบริหารจัดการการศึกษาดี โรงเรียนไปได้ดี เด็กมีคุณภาพ” เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาให้เกิดขึ้นจริงบนพื้นที่ให้บรรลุเป้าหมายที่คุณภาพผู้เรียนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น และสอดคล้องกับผลวิจัยของประธาน ตาวิยะ (2554 : 84) พบว่า ระดับการปฏิบัติของปัจจัยความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกที่สองของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวมและรายปัจจัยอยู่ในเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับมาก คือ ด้านการบริหารจัดการ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของชาญวุฒิ เจิมจำรุญ (2548 : 105) พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการบริหารจัดการ

2. ตัวแปรภาวะผู้นำมีค่าเฉลี่ยรายด้านมากเป็นอันดับสุดท้ายทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีการติดต่อ เชื่อมโยง หรือประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องแต่อาจจะยังไม่สอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งการส่งเสริมสนับสนุน การสร้างแรงจูงใจ แรงบันดาลใจของผู้บริหารอาจอยู่ในระดับที่ไม่สามารถกระตุ้นให้เกิดการร่วมมือในการดำเนินงานได้ดีเท่าที่ควร ซึ่งจะเห็นได้ว่าทักษะและภาวะผู้นำในตัวผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จตามเป้าหมายไปด้วยดี สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2546 : 12) ที่ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำของผู้บริหารไว้ว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารก็เป็นหนึ่งปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้การประเมินประสบความสำเร็จ โดยผู้บริหารต้องมีความตระหนัก เข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุน และร่วมคิดร่วมทำ อีกทั้งยังเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน โดยบุคลากรในโรงเรียนต้องได้รับการเตรียมความพร้อมให้มองเห็นคุณค่า มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในและดำเนินการอย่างต่อเนื่องร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยมีการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ ดังนั้นผู้บริหารจึงเป็นกลไกหลักสำคัญที่คอยผลักดันและขับเคลื่อนให้โรงเรียนและบุคลากรไปสู่เป้าหมายและมาตรฐานของการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิเชียร วิทย์อุดม (2550 : 8) ที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของผู้นำที่มีคุณภาพไว้ดังนี้ ผู้นำจะมีพฤติกรรมสนับสนุนช่วยเหลือ และพยายามผลักดันให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความก้าวหน้าในหน้าที่การงานเป็นไปด้วยดี และสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มของบุคคลที่อยู่ใต้บังคับบัญชา พยายามพัฒนาการใช้กลุ่มและสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา ทำให้สมาชิกกลุ่มมีสัมพันธที่ดีต่อกัน พร้อมทั้งกระตุ้น ชักจูงหรือจูงใจให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทุกคนพยายามกระทำและคำนึงถึงเป้าหมายขององค์การ ผลงานหรือความสำเร็จขององค์การ โดยการใช้วิธีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีการวางแผน และมีการร่วมมือจากทุกฝ่ายในองค์การและสอดคล้องกับผลงานวิจัยของรสิตา นิลพัฒน์ (2555 : 83) พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอันดับสุดท้าย คือ ด้านภาวะผู้นำ และด้านการนิเทศกำกับติดตาม

5.2.3 อภิปรายผลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มัธยมศึกษา เขต 2 พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ตัวแปรภาวะผู้นำ (X_1) และการบริหารและการจัดการ (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .140 และ .133 ตามลำดับ สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ตัวแปรภาวะผู้นำ (X_1) เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 อาจเนื่องมาจากภาวะผู้นำของผู้บริหารนั้นเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่จะเป็นแรงขับเคลื่อนกระบวนการดำเนินงานให้สอดคล้องไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยผ่านกระบวนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนเป็นที่ยอมรับของบุคคลและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับหลักการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีการประกันคุณภาพอย่างเป็นระบบ (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. 2558 : 20) มีการควบคุมตรวจสอบและประเมิน ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญที่ดำเนินการโดยบุคลากรของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีแนวทางส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดี โดยการสร้างแรงจูงใจเพื่อกระตุ้นให้เกิดการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้ และสร้างแรงบันดาลใจ เพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนความคิดและการกระทำเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษณธรรม ภาพันธ์ (2552 : 94) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ตัวแปรการบริหารและการจัดการ (X_3) เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 อาจเนื่องมาจาก ทุกสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบตามหลักวงจรคุณภาพ PDCA ซึ่งเป็นการพัฒนาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทำให้บุคลากรได้รับการพัฒนาปลูกฝังทัศนคติที่ถูกต้องเพื่อให้เกิดวิถีชีวิตคุณภาพ มีการทำงานอย่างเป็นระบบ เกิดแบบแผนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้หากสถานศึกษามีการกำกับดูแลและดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่ดีและมีประสิทธิภาพก็จะส่งผลให้เกิดคุณภาพตามที่มาตรฐานกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประธาน ตาวิยะ (2554: 84) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สองของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสำเร็จ พบว่ามี ปัจจัยด้านการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2.4 อภิปรายผลเกี่ยวกับตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ภาวะผู้นำ การติดต่อสื่อสาร และการบริหารและการจัดการ โดยสามารถพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้ร้อยละ 8.10 และสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 3.185 + .333 (X_1) - .249 (X_2) + .194 (X_3)$$

$$\hat{Z}_y = .401 ((Z_{x_1}) - .369 (Z_{x_2}) + .159 (Z_{x_3}))$$

จากสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณที่สัมพันธ์ทางบวก คือ ตัวแปรภาวะผู้นำและตัวแปรการบริหารและการจัดการ และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณที่สัมพันธ์ทางลบ คือ ตัวแปรการติดต่อสื่อสาร ซึ่งจากค่าน้ำหนักพยากรณ์ข้างต้น สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ตัวแปรภาวะผู้นำ (X_1) เป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยหรือค่าอำนาจการพยากรณ์ที่สัมพันธ์ทางบวก อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเรื่องของการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ให้ดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2546 : 61) ที่ได้กล่าวถึงปัจจัยเงื่อนไขสู่ความสำเร็จของการประเมินคุณภาพการศึกษาไว้ว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดทำให้การประเมินประสบความสำเร็จ ผู้บริหารที่ให้ความสนับสนุนบุคลากรในการทำประเมิน ให้กำลังใจ ติดตามถามข่าวคราว ทำให้บุคลากรรู้สึกอบอุ่นใจและมีกำลังใจในการทำงาน อีกทั้งยังเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน และผู้บริหารนั้นต้องเข้าใจกระบวนการประเมิน กระจายงานให้บุคลากรทำงานอย่างทั่วถึง และสามารถให้คำแนะนำได้ ซึ่งภาวะผู้นำเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่สำคัญของผู้นำที่จะนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายตามที่มุ่งหวัง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2546 : 53) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำและความตระหนักของผู้บริหารเป็นองค์ประกอบและเงื่อนไขสำคัญที่จะไปสู่ความสำเร็จ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจะต้องเป็นแกนหลักในการบริหารจัดการ เพื่อช่วยผลักดัน ส่งเสริม สนับสนุนและประสานให้บุคลากรภายในสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถทำงานร่วมกัน เพื่อพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพทางการศึกษาให้เป็นระบบครบวงจร และดำเนินการได้ต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Kotter (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. 2548 : 23) สรุปได้ไว้ว่า ผู้ที่เป็นผู้นำในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องรู้ทั้งการนำ (Lead) ควบคู่ไปกับการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริหาร (Manage) เพราะต่างมีความสำคัญและความจำเป็นสำหรับองค์กรทั้งสิ้น และในการบริหารงานของผู้บริหาร สอดคล้องกับดิเรก วรณเศียรและคณะ (2557 : 10) ที่ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำในองค์กรไว้ว่า เป็นบุคคลที่มีบทบาทมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร เนื่องจากผู้นำมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการวางแผน อำนาจการ กำกับ สั่งการ ดูแลควบคุมให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และเป็นบุคคลที่มีลักษณะความเป็นผู้นำที่สำคัญดังนี้ คือ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถแก้สถานการณ์ต่างๆได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของอุ๋นทยา ผาผง (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ด้านภาวะผู้นำ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของรสิตา นิลพัฒน์ (2555 : 98) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้าน ภาวะผู้นำ

2. ตัวแปรการติดต่อสื่อสาร (X_2) เป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยหรือค่าอำนาจการพยากรณ์ที่สัมพันธ์ทางลบ อาจเนื่องมาจาก การสื่อสาร การแสดงความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนทัศนคติระหว่าง ครู บุคลากร และผู้บริหารสถานศึกษามีช่องทางและโอกาสในการติดต่อสื่อสารบ่อย แต่อาจจะไม่ชัดเจน ไม่ครอบคลุม อาจทำให้งานล่าช้า ทำให้ไม่ได้ข้อมูลย้อนกลับอย่างแท้จริง และช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย อาจทำให้ความสามารถในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในแง่มุมต่างๆ สับสนไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับภารดี อนันต์นาวิ (2555 : 152) ที่ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคในการติดต่อสื่อสาร ไว้ว่า การที่การสื่อสารไม่ประสบความสำเร็จในสิ่งที่ต้องการสื่อสารเกิดได้จาก ปัญหาของภาษาที่ใช้ไม่ชัดเจน คลุมเครือ หรือภาษายากเกินไปทำให้ผู้รับไม่เข้าใจทำให้แปลความหมายผิดไปจากเดิม ปัญหาด้านความแตกต่างในด้านภูมิหลังของความรู้ ทำให้การรับรู้การตีความของการข่าวสารแตกต่างกัน และปัญหาจากทัศนคติของผู้รับที่ไม่ตรงกับผู้สื่อสาร และสอดคล้องกับสภาพ ปิ่นเจริญ (2556 : 122) ที่ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการสื่อสารที่สนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อการบริหารไว้ว่า พฤติกรรมของบุคคลย่อมแตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์จากการอบรมเลี้ยงดู ตลอดจนประสบการณ์จากการเรียนรู้ที่ได้รับ ดังนั้นจึงผลต่อพฤติกรรมการสื่อสารของบุคคลที่มีได้ทั้งแง่บวกเพื่อการสนับสนุนในการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และอาจเป็นไปได้ทั้งทางตรงกันข้ามอันจะเป็นอุปสรรคต่อการบริหาร สอดคล้องกับวิเชียร วิทยอุดม (2550 : 209) ที่กล่าวว่า การสื่อสารเป็นกระบวนการของการรับส่งข้อมูลข่าวสารและความเข้าใจระหว่างผู้ส่ง

ข่าวสาร และผู้รับข่าวสาร ความผิดพลาดของประสิทธิภาพการสื่อสารเกิดขึ้นในขั้นตอนการรับส่ง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งให้ผู้บริหารเพื่อใช้ในการศึกษาหาข้อมูล เมื่อผู้ดูแลเห็นใบแจ้งเรียนหาการรับส่ง ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข่าวสาร เพราะขึ้นอยู่กับความรู้ ทักษะ และภูมิหลังของผู้รับและผู้ส่งด้วย ข้อมูลป้อนกลับของผู้รับต่อผู้ส่งสารนั้นทำให้ผู้ส่งข่าวสารตัดสินใจได้ว่าผู้รับข่าวสารได้เข้าใจข้อมูลที่ได้ส่งไปหรือไม่ อันจะทำให้เกิดประสิทธิผลจากการสื่อสาร สอดคล้องกับชาญชัย อาจินสุมาจาร (2550 : 146) ที่ได้กล่าวถึงประสิทธิผลในการสื่อสารความหมายไว้ว่า ผลสะท้อนกลับจากการสื่อสารเป็นสิ่งที่แสดงถึงประสิทธิผลของการสื่อสารจากผู้รับไปยังผู้ส่งในการแสดงออกซึ่งการรับและการเข้าใจข่าวสาร ถ้าปราศจากการสนองตอบดังกล่าว การสื่อสารนั้นอาจไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งในปัจจุบันการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการบริหารที่จำเป็นอย่างยิ่ง อันก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงควรใช้การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ตาม ไม่ว่าจะเป็นการมอบหมายงาน การสอนงาน การประสานกิจกรรมต่าง ๆ

3. ตัวแปรการบริหารและการจัดการ (X_3) เป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยหรือค่าอำนาจการพยากรณ์ที่สัมพันธ์ทางบวก อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้าง ขอบข่าย หน้าที่การบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบชัดเจน อีกทั้งมีการวางแผนการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งทางด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคคล ด้านงบประมาณ ดำเนินการอย่างเป็นระบบคล่องตัว มีการจัดสรรงบประมาณ สำหรับการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม และมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในการดำเนินการศึกษาไว้อย่างชัดเจน ซึ่งส่งผลต่อการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2546 : 11) ที่ได้กล่าวว่า สถานศึกษามีการบริหารจัดการ การดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษาทุกคน โดยในการดำเนินการจะต้องให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมิน พัฒนาปรับปรุง ผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ และสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2558 : 48) ที่กล่าวถึงการปฏิรูประบบการบริหารจัดการการศึกษา ไว้ว่า ความสำเร็จของการสร้างคุณภาพให้เกิดขึ้นกับการจัดการศึกษา ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญคือ การบริหารและการจัดการศึกษา ซึ่งมีหลากหลายแนวทางต้องสามารถสร้างกระบวนการทำงานเพื่อการพัฒนาให้บรรลุกรอบเป้าหมายที่กำหนด และทำได้จริงภายใต้บริบทและข้อจำกัดของพื้นที่ ทรัพยากร งบประมาณ และบุคคล รวมทั้งควรสอดคล้องกับนโยบายและความต้องการของระบบการศึกษาและสิ่งที่สำคัญควบคู่ในการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาคือผู้บริหารโรงเรียน กล่าวคือ ผู้บริหารที่ดี มีทักษะ มีความรอบรู้และเข้าใจ การบริหารจัดการศึกษาก็จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของอัคราภรณ์ มาตรา (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่

ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่โรงเรียนได้รับมาเพื่อใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นประโยชน์อันใด
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ การศึกษาของครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการบริหารจัดการ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของคำเตียง กำเกลี้ยง (2556 : 133) ที่ได้ศึกษา เรื่องปัจจัยทางการบริหารส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า ปัจจัยทางการบริหารและการจัดการ สามารถร่วม พยากรณ์การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2.5 อภิปรายผลเกี่ยวกับตัวแปรที่ไม่สามารถพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่ไม่สามารถพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 คือ ตัวแปรการมีส่วนร่วมของชุมชน (X_4) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บริบทของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 นั้นเป็นโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ทำเลแหล่งที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในแหล่ง ชุมชน อยู่ในเมือง อยู่ใกล้ตลาด และอยู่ในหมู่บ้าน สภาพสังคม วัฒนธรรม เป็นแบบชุมชนเมือง คนใน ชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง รับราชการ และค้าขาย จึงไม่มีเวลาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ซึ่งจากรายงานผลการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558)(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. 2558 : 37) ที่ได้กล่าวถึงข้อเสนอแนะ ที่เกี่ยวกับกับสถานศึกษาและชุมชน ไว้ว่า สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่สนับสนุนนักเรียนลงไปสู่ ชุมชนให้เป็นรูปธรรมและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อตัวผู้เรียนและชุมชน อาจ แสดงให้เห็นว่าการเข้ามามีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชนในการจัดการศึกษาจึงไม่ได้มีบทบาท เท่าที่ควร ไม่ได้ส่งผลเด่นชัดเท่ากับโรงเรียนขนาดเล็กที่การเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนเป็นการพัฒนา การศึกษาให้ตอบสนองความต้องการ สอดคล้องกับเมตต์ เมตต์การุณจิต (2547 : 48) ที่กล่าวถึง ข้อจำกัดในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้ว่า ระเบียบข้อบังคับเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม แต่ สถานศึกษายังไม่สนองนโยบายอย่างแท้จริง ส่วนราชการเป็นผู้กำหนดบทบาทหน้าที่ ทำให้ผู้มีส่วน ร่วมเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นคนของส่วนราชการมากกว่าจะเป็นตัวแทนของประชาชน จึงเป็นการ ปฏิบัติหน้าที่ซึ่งมุ่งแต่ประโยชน์ของทางราชการมากกว่าประโยชน์ของประชาชน ทำให้ผู้มีส่วนร่วมไม่ กล้าแสดงความคิดเห็นเพราะรู้สึกว่าเป็นเรื่องของส่วนราชการ จึงทำหน้าที่เพียงรับฟังและปฏิบัติตามที่ ประชุมเท่านั้น ดังนั้นสถานศึกษาควรวางแผนทางประสานความร่วมมือระหว่างชุมชนและสถานศึกษา ให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยข้างต้นมีประเด็นเสนอแนะดังนี้

5.3.1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ตัวแปรการบริหารและการจัดการมีค่าเฉลี่ยรายด้านมากเป็นอันดับหนึ่งและเป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ดังนั้นสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานสถานศึกษา อีกทั้งสนับสนุนให้สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

5.3.1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า ตัวแปรภาวะผู้นำมีค่าเฉลี่ยรายด้านมากเป็นอันดับสุดท้ายและเป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ดังนั้น ผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนบุคลากรในการทำงานประเมินให้กำลังใจ ติดตาม กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน พร้อมนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

5.3.1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรการติดต่อสื่อสารส่งผลกระทบต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนทางด้านลบ ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับผลของการสื่อสารว่ามีความถูกต้อง ครบถ้วน ตรงตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสารหรือไม่ โดยจัดการประชุมเพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน เกิดการพัฒนาและปรับปรุงการทำงานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

5.3.2.1 ศึกษาตัวแปรการทำงานเป็นทีม วัฒนธรรมองค์กร หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และความสามารถของบุคลากร ซึ่งเป็นตัวแปรที่ส่งเสริมหรือตัวแปรที่เป็นอุปสรรคต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเพิ่มเติม

5.3.2.2 ควรทำการศึกษาแนวทางปฏิบัติในการบริหารและการจัดการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษา

5.3.2.3 ควรทำการศึกษาแนวปฏิบัติในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อให้ได้ข้อมูลและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

บรรณานุกรม

- กมลทิพย์ ใจเที่ยง. 2546. “องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับ ผลการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการ เรียนรู้ เขตการศึกษา 6”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการการศึกษา. สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- กรมวิชาการ. 2544. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ครูสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. 2542. การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. 2543. รายงานการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้น พื้นฐานระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2549. แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2553. กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกัน คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. [online]. Available : <http://www.mua.go.th>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2556. สภากรรมการการศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ. 2556. กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- กฤษณธรรม ถาพันธุ์. 2552. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของ สถานศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1”. ปริญญา ศึกศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- คำเตี้ย ก่าเกลี้ยง. 2556. “ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1”. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. 2555. การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทรานี สงวนนาม. 2551. ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บุก พอยท์.
- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. 2557. ภาวะผู้นำร่วมสมัย Contemporary Leadership. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- ชาญชัย อาจิมสมาจาร. 2550. ภาวะผู้นำในองค์กร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปัญญาชน.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. 2557. **คุณภาพศิษย์เป้าหมายการประเมิน**. สำนักงานรองรับมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) : บริษัท ซีโน พับลิชชิง แอนด์ แพคเกจจิ้ง จำกัด.
- ชาญวุฒิ เจริญเจริญ. 2548. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประเมินภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรปราการ”. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ดิเรก วรรณเสียรและคณะ. 2557. **การบริหารการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ธงชัย สันติวงษ์. 2546. **การบริหารสู่ทศวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ : ประชุมช่าง.
- ธนวิน ฦ น่าน. 2554. “การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก”. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ธีระ รุญเจริญ. 2546. **การบริหารการศึกษาเพื่อคุณภาพการเรียนรู้**. วารสารวิชาการราชภัฏกรุงเทพฯ. หน้า 1-17.
- นภาพร ส่งแสง. 2550. “การศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาและด้านบริบทของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร”. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นรินทร์ พัฒนพงศา. 2547. **การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง**. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประธาน ตาวียะ. 2554. “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสำเร็จในการประเมินคุณภาพภายนอกที่สองของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 2”. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- พรธณี ลีกิจวัฒน์. 2555. **วิธีการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 8. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พิชญ์มณฑน์ ลีกำเนิดไทย. 2558. **สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2**. งานสร้างเสริมและพัฒนาาระบบประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2.
- พิษณุ ฟองศรี. 2549. **การประเมินทางการศึกษา: แนวคิดสู่การปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ภารตี อนันต์นาวิ. 2552. **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. ชลบุรี : สำนักพิมพ์มนตรี.
- ภารตี อนันต์นาวิ. 2555. **หลักการแนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. ชลบุรี : สำนักพิมพ์มนตรี จำกัด.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. 2547. **การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม**. กรุงเทพฯ : บুদ্ধ พอยท์.
- รสิตา นิลพัฒน์. 2555. “การศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหารที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสองของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2”. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. 2556. **ภาวะผู้นำ ทฤษฎี การวิจัย และแนวทางสู่การพัฒนา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนา มณฑลเพชร. 2550. “ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่เอื้อต่อกระบวนการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนที่ได้รับการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่สองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเพชรบุรี เขต1 และเขต2”. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- รุ่ง แก้วแดง. 2544. **ประกันคุณภาพการศึกษา ทุกคนทำได้ไม่ยาก**. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- วารุณี บำรุงสวัสดิ์ และคณะ. 2554. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาในจังหวัดนครพนม”. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม. ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 เลขหน้า 39-46.
- วิเชียร วิทย์อุดม. 2550. **ภาวะผู้นำ LEADERSHIP**. พิมพ์ครั้งที่ 4. บริษัท ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์ จำกัด.
- ศรีสุดา ประเคนรี. 2555. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามทัศนะของครูและผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลในกลุ่มการศึกษา ท้องถิ่นที่ 5”. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาบริหารพัฒนา แขนงวิชาการบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. 2545. **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพฯ : ธรรมสาร จำกัด.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (องค์การมหาชน). 2559. **รูปแบบข้อสอบ**. [Online]. Available : <http://www.niets.or.th>.
- สถาพร ปิ่นเจริญ. 2556. **ภาวะผู้นำกับการจัดการ LEADERSHIP AND MANAGEMENT**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัท จามจุรีโปรดักส์ จำกัด.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมจิตร แกวนาค. 2543. “การพัฒนาและศึกษาความเป็นไปได้ของระบบประกันคุณภาพการพัฒนา
หลักสูตรการฝึกอบรมของกองทัพอากาศ”. ปริญญาโททางการศึกษาดุษฎีบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สัมมา รณิธย์. 2556. **หลัก ทฤษฎีและปฏิบัติ การบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.

สัลมาน สะบูดีง. 2551. “ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต1”.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการวัดผลและวิจัยทางการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544. **การดำเนินงานโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อ
พัฒนาคุณภาพผู้เรียน**. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. 2557. **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.
2557 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2**. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิก
จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543. **แนวทางการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก**. กรุงเทพฯ : สถาบันส่งเสริมการ
ประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2555. **แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่
สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินผลคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2555. **คู่มือการ
ประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554)**. บริษัท ออฟเซ็ท พลัส จำกัด.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินผลคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2556. **คู่มือการนำผล
ประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้**. กรุงเทพฯ : บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินผลคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2546. **ระบบการ
ประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542**. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินผลคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2547.
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ 2545.
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินผลคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินผลคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2555. **คู่มือผู้ประเมิน
คุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2554-2558)**. กรุงเทพฯ :
บริษัท ออฟเซ็ท พลัส จำกัด.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2556. **สภาวิชาการการศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ. 2556**. กรุงเทพฯ : บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2546. **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก**. สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดีจำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2558. **โครงการปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียน (พ.ศ. 2557-2560) “สะท้อนปัญหาและทางออก ตอบโจทย์ปฏิรูปการศึกษาไทย”**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2554. **แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2554. **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2549. **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา**. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2553. **แนวทางการนำจุดเน้น การพัฒนาผู้เรียนสู่การปฏิบัติ**. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : .
- สุทธิวรรณ ต้นตึรจนาวงศ์และคณะ. 2552. **การจัดการสถานศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. 2548. **ภาวะผู้นำ ทฤษฎีและปฏิบัติ: ศาสตร์และศิลป์สู่ความเป็นผู้นำที่สมบูรณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. บริษัทวิรัตน์ เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- สุนีย์ ทองห่อ. 2549. **“ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1”**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- สุพานี สฤกษ์วานิช. 2549. **พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่: แนวคิดและทฤษฎี**. กรุงเทพฯ : บริษัท เอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- เสนาะ ตีเยาว์. 2543. **การบริหารแบบผู้นำ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อัคราภรณ์ มาตรา. 2555. **“ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น”**. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุ้นทยา ผาผง. 2556. “ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Adegbesan, S.O. 2010. Establishing. Quality assurance in Nigerian education System: Implication for educational managers. Educational Research and Reviews, 6(2), 147-151, Retrieved February 2011, from <http://www.academicjournals.org/ERR> ISSN 1990-3839.

Harper, J.R. 1999. “The role of teams in quality assurance and improvement planning in two Illinois middle schools. [Abstract]”. Dissertation Ed.D. (Educational Administration). The Illinois State University. Retrieved March, 12, 2011 from DAO, Abstract Number AAI9960416.

Jeziarska, J.M. 2009. “Quality assurance policies in the European Higher Education Area: A comparative case study.Ph.D”. Education Leadership, University of Nevada, Las Vegas.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก
หนังสือราชการประกอบการดำเนินการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3692
ที่ ศธ 0524.04 / 1005 วันที่ 1๙ มีนาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วยนางสาวอิสริย์ ผาสุข นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ตัวแปรที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2” โดยมี ดร.อภิปภรณ์ ดันตินาคกรกุล เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและ
เหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของนางสาวอิสริย์ ผาสุข
มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าวและหวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/1195

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

23 มีนาคม 2559

เรื่อง ขออนุญาตยืมให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นางสาวอิสริย์ ผาสุข นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2" โดยมี ดร.อำภพรณ ดันตินาครกุล เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ รศ.ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขออนุญาตยืมจากท่านให้ นางสาวอิสริย์ ผาสุข ทดลอง
ใช้แบบสอบถาม ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ติริพันธ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.085-170-8727

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 1223

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๖๘ มีนาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางสาวอิสริย์ ผาสุข นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ตัวแปรที่ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒” โดยมี ดร.อำภาพรหม ดันดีนาครกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๔ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นางสาวอิสริย์ ผาสุข เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้
ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๔-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๕๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๔-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๕-๑๙๐-๘๗๒๗

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาระดับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เพื่อศึกษาระดับของตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 และเพื่อศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ซึ่งการวิจัยที่ได้จะเป็นแนวทางให้โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาแผนการดำเนินงาน การบริหาร การตัดสินใจและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1)ด้านภาวะผู้นำ 2)ด้านการติดต่อสื่อสาร 3) ด้านการบริหารและการจัดการ และ4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน จำนวน 31 ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาเสียสละเวลาแสดงความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลดังกล่าวจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้ตอบคำถามตามความเป็นจริง และโปรดส่งคืนผู้วิจัยตามชื่อและที่อยู่ที่ได้ระบุไว้หน้าของพร้อมแสตมป์ซึ่งแนบมาพร้อมนี้หรือส่งคืนไปยังผู้ประสานงาน เพื่อจะได้รวบรวมเอกสารทั้งหมดต่อไป

จึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวอิสริย์ ผาสุข

นักศึกษาปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

โทร. 085-1708727

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน และเติมคำหรือข้อความในช่องว่างตามสภาพความเป็นจริงของท่าน ตามรายการต่อไปนี้

1. เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง
------------------------------	-------------------------------
2. อายุ

☐ น้อยกว่า 31 ปี	☐ 31 – 40 ปี
☐ 41 – 50 ปี	☐ มากกว่า 50 ปี
3. วุฒิการศึกษา

☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก	
4. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

☐ 1 – 5 ปี	☐ 6 – 10 ปี
☐ 11 – 15 ปี	☐ 16 – 20 ปี
☐ มากกว่า 20 ปี	
5. ประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อปีการศึกษา

☐ ไม่เคย	☐ 1 - 2 ครั้ง
☐ 3 – 6 ครั้ง	☐ มากกว่า 6 ครั้ง
6. ประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายนอก

☐ ไม่เคย	☐ 1 - 2 ครั้ง
☐ 3 – 6 ครั้ง	☐ มากกว่า 6 ครั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงใน
โรงเรียนของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านภาวะผู้นำ						
1	ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการบริหารงาน					
2	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล					
3	ผู้บริหารมีแนวทางแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม					
4	ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับดูแล ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
5	ผู้บริหารใช้หลักเหตุผลในการบริหารงาน					
6	ผู้บริหารสามารถประสานงานกับบุคลากรในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี					
7	ผู้บริหารสามารถประสานงานกับหน่วยงานภายนอกได้เป็นอย่างดี					
8	ผู้บริหารสามารถกระตุ้น โน้มน้าว สร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากร ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ					
9	ผู้บริหารกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน					
ด้านการสื่อสาร						
10	มีการส่งข่าวสาร และข้อเท็จจริง ที่มีความถูกต้อง ชัดเจน และทันต่อ เหตุการณ์					
11	มีการแสดงความคิดเห็นและทัศนคติต่าง ๆ ระหว่างครู บุคลากร ทางการศึกษาในสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีความ ถูกต้อง ชัดเจน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่	ตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12	สถานศึกษามีการใช้การสื่อสารที่หลากหลาย เช่น ข่าวสาร นโยบาย คำสั่ง หนังสือเวียน และรายงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษา เพื่อให้บุคลากรได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วน					
13	มีการประชุมเพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างผู้บริหาร และบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง สอดคล้องตรงกัน					
14	มีประชุม การสื่อสาร ประสานงานระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือ ทำให้การดำเนินงานต่อเนื่อง เข้าใจใน ลักษณะงานของกันและกัน และมุ่งสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน					
15	ใช้หลักเหตุผลในการสื่อสาร สื่อความหมาย โดยตั้งอยู่บนฐานของ ความถูกต้องของข้อมูล					
16	มีการติดต่อสื่อสารสองทางเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับระหว่างบุคลากร และผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงการทำงาน ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น					
ด้านการบริหารและการจัดการ						
17	สถานศึกษามีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและคล่องตัว					
18	มีการจัดสรรทรัพยากรบุคคล ที่เอื้อต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา อย่างเหมาะสม					
19	มีการจัดสรรทรัพยากรเกี่ยวกับ วัสดุ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการดำเนินงาน ของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม					
20	มีการจัดสรรงบประมาณ สำหรับการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่าง เหมาะสม					
21	มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินการจัดการศึกษา ไว้ชัดเจน					
22	บุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดการศึกษา					
23	บุคลากรในสถานศึกษามีการประสานสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเพื่อให้การจัด การศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่	ตัวแปรที่ส่งผลต่อผลการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน						
24	เปิดโอกาสให้ชุมชนและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วม ตัดสินใจในการจัดการศึกษาในรูปแบบของคณะกรรมการ สถานศึกษา					
25	เปิดโอกาสให้ชุมชนและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และนโยบายของสถานศึกษา					
26	ผู้บริหารและชุมชนมีส่วนร่วมปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่ใช้ชุมชนเป็นแหล่งภูมิ ปัญญาท้องถิ่น					
27	ชุมชนให้ความร่วมมือในด้านทรัพยากรบุคคล เข้ามามีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษาที่ต้องใช้แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยากรท้องถิ่น ในการถ่ายทอดความรู้					
28	ผู้ประกอบการและชุมชนให้ความร่วมมือ ในด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา					
29	ชุมชนร่วมสนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้ทรัพยากร ท้องถิ่นเป็นแหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้					
30	เปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมภายใน สถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น					
31	สถานศึกษาและชุมชนมีการประสานสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเพื่อให้การ จัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC)

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC
		1	2	3	4	5	
ด้านภาวะผู้นำ							
1	ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการบริหารงาน	1	1	1	1	1	1.00
2	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล	1	1	1	1	1	1.00
3	ผู้บริหารมีแนวทางแก้ไขปัญหได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	1.00
4	ผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับดูแล ติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	1.00
5	ผู้บริหารใช้หลักเหตุผลในการบริหารงาน	1	1	1	1	1	1.00
6	ผู้บริหารสามารถประสานงานกับบุคลากรในสถานศึกษาได้ เป็นอย่างดี	1	1	1	1	1	1.00
7	ผู้บริหารสามารถประสานงานกับหน่วยงานภายนอกได้เป็น อย่างดี	1	1	1	1	1	1.00
8	ผู้บริหารสามารถกระตุ้น โน้มน้าว สร้างแรงบันดาลใจให้ บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพ	1	1	1	1	1	1.00
9	ผู้บริหารกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน	1	1	1	1	1	1.00
ด้านการสื่อสาร							
10	มีการส่งข่าวสาร และข้อเท็จจริง ที่มีความถูกต้อง ชัดเจน และทันต่อเหตุการณ์	1	1	1	1	1	1.00
11	มีการแสดงความคิดเห็นและทัศนคติต่าง ๆ ระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา และผู้บริหาร สถานศึกษา ที่มีความถูกต้อง ชัดเจน	1	1	1	1	1	1.00
12	สถานศึกษามีการใช้การสื่อสารที่หลากหลาย เช่น ข่าวสาร นโยบาย คำสั่ง หนังสือเวียน และรายงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้บุคลากรได้รับข้อมูล ข่าวสารอย่างครบถ้วน	1	1	1	1	1	1.00
13	มีการประชุมเพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้เกิด ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องสอดคล้องตรงกัน	1	1	1	1	1	1.00

ไม่ว่าการณ์ใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC
		1	2	3	4	5	
14	มีประชุม การสื่อสาร ประสานงานระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษาเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือ ทำให้การดำเนินงานต่อเนื่อง เข้าใจในลักษณะงานของกันและกัน และมุ่งสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน	1	1	1	1	1	1.00
15	ใช้หลักเหตุผลในการสื่อสาร สื่อความหมาย โดยตั้งอยู่บนฐานของความถูกต้องของข้อมูล	1	1	1	1	1	1.00
16	มีการติดต่อสื่อสารสองทางเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับระหว่างบุคลากรและผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงการทำงานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น	1	1	1	1	1	1.00
ด้านการบริหารการจัดการ							
17	สถานศึกษามีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและคล่องตัว	1	1	1	1	1	1.00
18	มีการจัดสรรทรัพยากรบุคคล ที่เอื้อต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	1.00
19	มีการจัดสรรทรัพยากรเกี่ยวกับ วัสดุ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	1.00
20	มีการจัดสรรงบประมาณ สำหรับการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	1	1	0	1	1	0.80
21	มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินการจัดการศึกษาไว้ชัดเจน	1	1	1	1	1	1.00
22	บุคลากรทุกคนในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดการศึกษา	1	1	1	1	1	1.00
23	บุคลากรในสถานศึกษามีการประสานสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์	1	1	1	1	1	1.00
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน							
24	เปิดโอกาสให้ชุมชนและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมตัดสินใจในการจัดการศึกษาในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษา	1	1	0	1	1	0.80
25	เปิดโอกาสให้ชุมชนและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และนโยบายของ	1	1	0	1	1	0.80

ไม่ว่าการณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC
		1	2	3	4	5	
	สถานศึกษา						
26	ผู้บริหารและชุมชนมีส่วนร่วมปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่ใช้ชุมชนเป็นแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	1	1	1	1	1.00
27	ชุมชนให้ความร่วมมือในด้านทรัพยากรบุคคล เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ต้องใช้แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยากรท้องถิ่นในการถ่ายทอดความรู้	1	1	1	1	1	1.00
28	ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือ ในด้านวัสดุ อุปกรณ์ ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา	1	1	1	1	1	1.00
29	ชุมชนร่วมสนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้ ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นแหล่งการเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้	1	1	1	1	1	1.00
30	เปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมภายใน สถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	1	1	1	1	1	1.00
31	สถานศึกษาและชุมชนมีการประสานสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์	1	1	1	1	1	1.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวอิสริย์ ผาสุข
วัน-เดือน-ปีเกิด	8 เมษายน 2525
สถานที่เกิด	จังหวัดปราจีนบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	69 หมู่ 4 ตำบลบ้านหอย อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี รหัสไปรษณีย์ 25130
ประวัติการศึกษา	<p>ปีการศึกษา 2547 สำเร็จการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม</p> <p>ปีการศึกษา 2552 สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์</p> <p>ปีการศึกษา 2558 สำเร็จการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต (ค.อ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง</p>
ประวัติการทำงาน	<p>พ.ศ. 2552-2558 รับราชการครู ตำแหน่ง ครู โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร</p> <p>พ.ศ. 2559 รับราชการครู ตำแหน่ง ครู คศ.2 โรงเรียนปราจิณราษฎรอำรุง จังหวัดปราจีนบุรี</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้